

Bu kitaptaki oyunun Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları yazarına aittir. Yayınlanan oyunların sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserlerden yararlanılması ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan, eserden yararlanacak kişi veya kurumlarla, kuruluşların yazarına doğrudan (veya yayınevimiz aracılığı ile) başvurmaları zorunludur.

Copyright:

© Tuncer Cücenoglu.

Lalebahçe Sk. Zafer Apt. No: 27/4, 34010 Merter/ İstanbul

E-mail: tcucenoglu@yahoo.com

Türkiye Yayın Hakları:

© TEM Yapım Ltd.

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları

Oyun Dizisi 137

Çığ / Tuncer Cücenoglu

1. Basım: Mayıs / 2002

Baskı, cilt: Ceren Ofset.-Topkapı-İstanbul; Tel 613 10 77

ISBN 975 - 8648- 16 - 0

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.

Ağa Çırağı Sok. 7/2 Gümüşsuyu-80090 İstanbul

Tel: 212. 249 87 37-38 ; Fax: 212. 249 02 18

E.mail: mitosboyut@hotmail.com

Mitos-Boyut Yayınları • TİYATRO/OYUN DİZİSİ 137

TUNCER CÜCENOĞLU

ÇIĞ

Oyun, 2 Bölüm

İÇİNDEKİLER

Yalnızca Bir Doğa Olayı mıdır Çığ / Tuncer Cücenoglu, ... 5

Tuncer Cücenoglu Biyografisi,... 6

Sessiz Bir Çıglik: Çığ / Doç. Dr. Hülya Nutku..., 7

Çığ..., 13

YALNIZCA BİR DOĞA OLAYI MIDIR ÇIĞ?

Tuncer Cücenoglu

1987 yılıydı. Bir film şirketinde çalışmaktaydım...

Bir gün, değerli yönetmen dostum **Yusuf Kurçenli** ile söyleşiyorduk. İlginç bir durum anlattı bana...

"Doğu Anadolu'da, çevresi dağlarla çevrili bir yerleşim biriminde yaşayan insanlar, kesinlikle yüksek sesle konuşamazlar, kahkaha atamazlar, kısacası gürültü yapamazlarmış... Çünkü yapılan gürültü patırtı çığ düşmesine neden olurmuş... İşin ilginç yanı çığ tehlikesinin, yılın dokuz ayında söz konusu olmasıymış. Bu insanlar yalnızca yılın üç ayında bağırabilirler, silah atabilirler, düğün dernek kurabilirler ya da çocuklarını doğurabilirlermiş... Yani yaşamın tüm coşkuları yalnızca bu çığ tehlikesinin olmadığı üç aya kurgulanırmış... Diğer dokuz ay mı? Kıpırtısız, gürültüsüz, endişe ve korku dolu bir yaşam..."

Beni oldukça etkileyen bu durumun oyununu yazmalıydım. Ancak bu çarpıcı durum, nasıl anlatılabilir, nasıl biçimlendirilebilirdi? Bu durumdan sağlam, seyircilerin sıkılmadan izleyeceği bir öykü nasıl oluşturulabilirdi? Sahneye uygulanabilirlik bağlamında neler yapılmalıydı? Kaldı ki durumu yalnızca bir doğa olayı olarak ele almak ne kazandırır yazacağım oyun metnine? Evrensel giden yolda nasıl yararlanabilirdim bu durumdan? İşte bu ve benzeri sorularla çıktım yazma serüvenime... Ve kurdum tümceyi:

Yalnızca bir doğa olayı değildir çığ...

Belki de biz yarattık bu korkuyu beyinlerimizde...

Oyunumun dramaturgi çalışmasında değerli katkılarını esirgemeyen yönetmen dostum **Cüneyt Çalışkur**'a özellikle teşekkür ediyorum.

Kolay gelsin!

TUNCER CÜCENOĞLU

10 Nisan 1944, Çorum doğumlu.

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ni bitirdi.

Türkiye Yazarlar Sendikası ve Tiyatro Yazarları Derneği Yönetim Kurulu üyesi.

T. C. Devlet Tiyatroları Edebi Kurul üyesi.

MSM Özel Konservatuvarı "Yazarlık-Yaratıcılık Bölümü" Başkanı.

BASAD Genel Koordinatörü.

Oyunları:

KÖRDÖVÜŞÜ, ÖĞRETMEN, KADINCIKLAR, ÇIKMAZ SOKAK, DOSYA, BİGA-1920, KUMARBAZLAR, YEŞİL GECE, HELİKOPTER, YILDIRIM KEMAL, MATRUŞKA, ZİYARETÇİ, GOG, ŞAPKA, BOYACI, NEYZEN, KIZILIRMAK, ÇIĞ, TİYATROÇULAR.

Yazar olarak ödülleri :

Tobav (2), Türk Kadınlar Birliği (1), Ankara Sanat Kurumu (2), Abdi İpekçi (1), İsmet Küntay (1), Avni Dilligil (2), Uluslararası Tiyatro Enstitüsü (1), Kasaid (1), Lions (1), Kültür Bakanlığı (1) olmak üzere Türkiye'den 13, ayrıca Yugoslavya (1) ve Hollanda (1) olmak üzere toplam 15 ödül kazandı.

Cücenoglu'nun oyunları İngilizce, Rusça, Almanca, Fransızca, Bulgarca, Yunanca, Makedonca, Gürcüce, Urduca, Japonca, Romence, Tatarca vb. olmak üzere birçok yabancı dile çevrildi / çevriliyor.

Başta ÇIKMAZ SOKAK, KADINCIKLAR, DOSYA, HELİKOPTER, BOYACI, ZİYARETÇİ, MATRUŞKA, ŞAPKA ve ÇIĞ olmak üzere oyunları; Rusya, A.B.D., Almanya, Yugoslavya, Avustralya, Makedonya, Gürcistan, Tataristan, Bulgaristan, Romanya, Kıbrıs ve benzeri birçok ülkede sahnelendi, sahneleniyor ya da repertuarlara girmeyi başarıyor.

Cücenoglu'nun Çıkmaz Sokak adlı oyunu bugünlerde Yunanistan'da Atina Kesariani Şehir Tiyatrosu'nda provaya alındı. (Çev: Panayot Abacı Rejisör: Spiro Konstantinidis).

SESSİZ BİR ÇIĞLIK: ÇIĞ

Doç. Dr. Hülya NUTKU

Bir doğa olayı olan çığ, kış koşullarında karlarla kaplı yörelerde sürekli bir tehdit unsuru oluşturur. Özellikle Doğu Anadolu ve çevresinde ağır doğa şartlarında birçok yerleşim biriminin merkezle ulaşım bağlantısı kesilir. Hastalar, hamile kadınlar sağlık ocaklarına ya ulaşamazlar, ya da zor koşullara direnç gösterenler hayatta kalmayı başarır. Bu yörelerde çığ tehlikesinin yılın üçte ikisini kapsadığını düşünürsek, insanların ne kadar çaresiz bir yaşama mahkûm edildiğini de algılayabiliriz.

Çoğumuz çığla ilgili filmler izlemiştir. Herhangi bir gürültü, bir ses (örneğin silah sesi), bağırma ya da bir çığlık, o koskoca kar yumağının dağdan gelen bir felakete dönüşüp bir yerleşim birimini ya da insan kitlesini buldozer gibi ezip yok ettiğine tanık olmuşuzdur. Bu doğa felaketi yönetmen için de, senarist için de ilginç bir karedir.

Sinema yönetmeni Yusuf Kurçenli'nin bu doğa olayına ilişkin kimi saptamalarını, bir film setinde Tuncer Cücenoglu'na aktarmış olması, oyunun çıkışına neden olan durumu belirler. Yöre insanları karların kalktığı üç aylık bir zaman diliminde coşkularını dışa vurabilmektedir. Yani düğün-dernek yapmak, silah atmak, doğum olayını bağıra çağıra gerçekleştirmek, tüm bunlar bu üç ayın özgürlüğüdür. Öyleyse çığ, o yöre insanı için salt bir doğa olayı olmaktan öte özellikler taşır. Başka bir deyişle, şöyle de söylenebilir:

"Bu çarpıcı durum yazarın, çığın yalnızca bir doğa olayı olmadığını sorgulamasına neden olur."

Böylece Çığ oyunu doğar.

Küçük bir yerleşim biriminde, çevresi dağlarla çevrili bir ev, simgesel bir ortam ve adeta ses çıkartmaktan kor-

kan, fısıltıyla konuşan insanlar... Genç Kadın ve Genç Erkek ile Adam ve Kadın uyumakta, Yaşlı Kadın sanki tetikte beklemekte, Yaşlı Adam ise ölü sessizliğinde uyumaktadır. Günün ağarmasıyla bu yerleşim biriminde köpek ya da horozun bulunmadığı vurgulanır. Sahneye sessizliğin sesi egemendir. Yazarın yakaladığı durum, Genç Kadının zamansız hamileliğidir. İstenmeyen şey kadının sancılanmasıdır; Genç Kadın, büyüklerinden duyduğuna göre, geçmişte kendisi gibi zamansız hamile kalan kadının bağırmaması için diri diri tabuta konmuş olmasından etkilenerek aynı durumun kendi başına gelmesinden korkmaktadır.

Genç Erkek, doğumun karlar eridiği dönemde olacağına inanır. İşte o zaman, çocuklarını korkusuzca büyütebilmek için, dönmek üzere ayrılacaklardır bu baskıcı ortamdan. Geriye dönüş ancak, tıpkı büyükleri gibi kendilerini ölüme yakın hissettikleri zaman olmalıdır. Karlar kalktığında belki özlem gidermek, belki de kalanların kışlık erzağını getirmek için gelebilirler bu yöreye...

“Korku, düşünme yetisini köreltir.”

İşte bu duyguyu yaşatmak istemezler çocuklarına. Duvardaki tüfekler, davul ve tokmak sanki yaşanan bu baskıcı sürecin geçmesini istercesine yerlerinde beklemektedir. Yalakta biriken su, karların eridiğinin ve çığ tehlikesinin geçtiğinin tek belirtisidir ve yalağın dolması için henüz üç parmaklık bir boşluk vardır. Yalak, dış yaşamla ilgili tek bağlarıdır sanki.

Yaşlı Adam da zamanında buradan gitmeyi denemiştir ve ona göre:

“Yiğit bebesini büyütüp geri dönendir.”

Yiğitlik toprağına dönmektir, bu nedenle karlar erince tüfeği patlatma hakkı ilkin Yaşlı Adam'ındır.

Oyun boyunca Genç Kadının yaklaşan doğum sancı-

ları, gençlerin doğumdan sonra kendilerini terk edeceğini düşünen büyüklerin hüznü ve Yaşlı Adam'ın yıllar önce çığ korkusunu en abartılı biçimde yaşayan ağabeyinin, bu korkuyu doyasıya bağırarak hatta tüfeğini ateşleyerek aşma isteğinin Yaşlılar Meclisi'nin saptadığı Kolcular yoluyla tam bir baskıya dönüştürülmesi ve onbeş gün içinde onun ölüme gidişini unutamayışı verilir. Yaşlı Adam adeta geçmişi yaşamaktadır. Kolcuların ağabeyini boğmuş olabileceği saplantısı, zihnini kemirir durur. Evlilikleri boyunca acı çeken hatta yürümeyi bile unutan ya da böyle olmayı kullanan Yaşlı Kadın ise, yaşadıklarından ve geçmişinden şikâyetçidir.

Artan sancılar sonucunda ailenin Ebe'yi çağdırmaktan başka çaresi kalmaz ve endişeli bekleyiş başlar. Kolcu ile birlikte gelen Ebe, kadının hem hamile kalış tarihini hem de sancuların başlangıcı ile ilgili açıklamalarını inandırıcı bulmaz.

Çıkarttığı sonucu, hem kurallar hem de toplum çıkarları gereği açıklamak zorundadır. Ebe bunları bildirmek üzere evden ayrıldığında Yaşlı Adam, evde kalan Kolcu'yu “Katiller!” diyerek suçlar, bu onun ağabeyinin ölümü karşısındaki isyanıdır.

Başkan, Kadın ve Erkek Üye, Ebe ve diğer Kolcu'nun eve gelişiyle toplumsal bir yargılama süreci başlar. Yalağın dolmasına iki parmak kalmıştır.

Başkan'a göre toplumdaki huzurun nedeni kuralların uygulanmasıdır; ve önemli olan erken doğum değil, çığ tehlikesidir.

Kuralları koyanlar, toplumun kuralları adına toplumu oluşturan bireyleri hiçe sayarlar.

Genç Erkek ise kuralların tartışılmasından yanadır, tıpkı:

“Sessizliğin ve korkunun düşünmeyi engellediğini” söylediği gibi...

Ona göre bağırarak hak aramaktır. Genç Erkek'e göre çözüm, kuralların tehdit oluşturması değil, kuralları tartışabilme ve düşünme çabasıdır. Düşünme suç sayılırsa, çığının suçlusu da dağlardır.

Genç Kadın, Yaşlı Adam'ın ağabeyiyle aynı yazgıyı paylaşmak üzere götürülecektir..

Genç Kadın, erkeğinin direnmesi sonucunda götürülmeyecektir ve doğum gerçekleşecektir. Genç Kadın'ın bebeğinin çığılığı (ya da ironik bir kahkahanın) ardından, tutsaklığı ve korkuyu üstünden atıp, kapıyı açarak özgürlüğü kucaklarcasına nara atan Yaşlı Adam'ın bu hali, endişenin yerini gülümseyişe bırakır. Özgürlüğe doğan bir bebek vardır artık. Sonuçta Yaşlı Adam, Genç Erkek'in elinden tüfeği alır ve ateşler. Sanki bu Apolloncu (akılcı) yanın doğruları bulmada yol göstermesi ile bunun sonucunda Dyonisoscu (duygusal) yanın, yani coşkusuz yaşamayacağına kanıtlanması gibidir. Adeta *ritüelistik* bir tören gibidir final... Törelere üstüne çıkmaktır, dağları aşmaktır. Bir bahar şenliğidir, bize sunulan yaşam...

Yazar oyunda toplumsal suskunluğun yarattığı acıyı, sustukça sıranın herkese geleceği gerçeğini baskıcı bir ortamda vermiştir. Bu ortamda özgürlüğün denetim altında tutulması, düşünmenin önemsenmeyişi, faili meçhul ölümler (ağabeyin ölümündeki kuşku), insani duyguların sürekli olarak bastırılmasını ele alır. Özel yaşamın dahi denetim altında oluşu (cinsel hayatın bile) törelere, yörenin yaşam tarzının getirdiği yoğun baskı, insanoğlunun biriken enerjisinin boşalamayıp ruh sağlığının etkilenmesine neden olmaktadır. Yazar bu nedenle oyununun belli bir yerde ya da ülkede geçmesi yerine, baskının olduğu herhangi bir yeri ele alarak evrenselliği yakalamaya çalışmıştır. Oyunda ayrıca kendi toprağına duyulan sevgi ile daha iyi bir yaşam özlemi karşılanır. Amaç insanın bulunduğu yeri yaşanır kılmasıdır.

Simgesel olarak ele alınan silah, davul-tokmak köpek-horoz sesi orada yaşam olduğunu, sessizlik, fısıltılar yaşamın ertelendiğini, dolması beklenen yalak ise ölüm sessizliği içinde bekleyişle yaşam coşkusu karşıtlığının -bileşik kaplar örneği- karşıtlığını barındırır.

Cücenoglu'nun bu oyunu, simgeci ve şiirsel oyunlarıyla tanıdığımız Belçikalı yazar **Maurice Maeterlinck**'in oyunlarında olduğu gibi ölüm sessizliği, "gövdeyi bırakın, ruhu verin" dercesine insanın psikolojik katmanlarını bir bir aralıyor. *Evin İçi* oyunundaki gibi ölüm-sessizlik, yaşlılık gibi durağan kavramların içini, bunların karşıtılarıyla dolduruyor.

Öte yandan *Körler* oyunundaki gibi yaşamda gözden kaçırdıklarımız ya da görmezden geldiklerimiz konusunda bizleri uyarıyor. Bunu yaparken de toplumsal bir çikarsamanın altında bireyleri iyi irdelemekten geçtiğini anlatıyor.

Sorunlardan çok, çözümlerin önemine değiniyor.

Orijinal metinde bulunan Yazım kurallarına uymayan noktalama işaretleri ve yazı biçimleri aynen korunmuştur.

ÇİĞ

ÇEVRE DÜZENİ:

Çevresi dağlarla çevrili bir küçük yerleşim biriminde, bir dağ evini andıran tek katlı bir evin içi.

Pencerelerden, çatıdan sarkan buz sarkıtları görülmektedir.

Duvarda iki tüfek asılıdır. Namluları birbirine dönük, dipçikleri uzak bir karşıtıktadır tüfeklerin. Neredeyse belli bir estetikle asılmışlardır duvara.

Sol yanda bir oda.

Ortada büyük bir salon. Hemen yanında diğer odaya açılan kapı. Dışkapı tam karşıdadır. Salonumsu alanda ilkel bir şömine. Yanında düzgün bir şekilde sıralanmış odunlar. Yerde kilimler, duvarlarda asılı küçük halılar. Gene salonda bir davul ve tokmağı vardır. Sanki ses çıkarcakları günü bekler gibi durmaktadırlar köşede..

Sol yanda GENÇ KADIN ve GENÇ ERKEK odalarında uyumaktalar.

Salonumsu yerde YAŞLI KADIN, şömineye yakın yerleşmiş, gözlerini tavana dikmiş, uyumakla uyumamak arasında beklemekte. Yanında kocası YAŞLI ERKEK bir ölü sessizliğinde uyumakta. Neredeyse varlığı bile belli değil.

Sağdaki odada ADAM ve KADIN uyumaktalar.

Herkes yer yataklarındadır...

Evin bölümleri duvarlarla ayrılmamıştır...

Tüm görünüm gerçekçi değil simgeseldir...

Tam bir sessizliktir egemen olan... Bu genel sessizlik oyun boyunca, bitime kadar sürecektir. Yürüyüş ve yer değiştirmeler ses çıkarmamaya yöneliktir. Kaldı ki neredeyse yavaşlatılmış bir film gibidir eylemler. Konuşmalar finale kadar fısıltı gibi gerçekleştirilecektir. Kişilerin yüksek sesle konuşmamaya, gürültü yapmamaya özen gösterdikleri, giderek bundan ürktükleri/ korktukları izleyicilere duyumsatılmalıdır.

Müjdat Gezen'e...**KİŞİLER:**

YAŞLI KADIN	70 Yaşlarında. Oldukça diridir. İlgil derlemek için yürüyemediği izlenimi vermektedir.
YAŞLI ADAM	80 Yaşlarında. Ancak bastonunu kullanarak yürüyebilmektedir.
GENÇ KADIN	18 Yaşlarında. Hamile.
GENÇ ERKEK	20 Yaşlarında.
ADAM	50 Yaşlarında.
KADIN	45 Yaşlarında.
EBE	40 Yaşlarında.
BAŞKAN (Erkek)	75 Yaşlarında.
KADIN ÜYE	70 Yaşlarında.
ERKEK ÜYE	60 Yaşlarında.
1. KOLCU	35 Yaşlarında.
2. KOLCU	35 Yaşlarında.

Zaman : Günümüz.

Yer : Herhangi bir ülke.

BİRİNCİ BÖLÜM

I

(Gün yavaş yavaş ağarmaktadır...)

Ne bir köpek, ne bir horoz sesi... Tam bir sessizliktir egemen olan...

Gün ağardıkça inanılmaz bir beyazlık yansımaya başlar içeriye.

Sessizlik de, buna koşut olarak, giderek çoğalmaktadır sanki.

YAŞLI KADIN herkesin uyuduğundan emin olarak kalkar ilkin.

Sessizce gider tuvalete. Bir süre sonra gelir ve mutfağımsı yerden bir şeyler alır, hızlı hızlı yer. Bir yandan da yakalanmamak için çevreyi kollamaktadır..

GENÇ KADIN yüzünü buruşturarak yarım doğrulur yatakta.

Sancısı olduğu bellidir. Bir an kocasını uyandırıp uyandırmamakta kararsızlık geçirir. Vazgeçer, sessizce kalkar yataktan.

Bellidir hamile olduğu.

YAŞLI KADIN, GENÇ KADIN'ın gelmekte olduğunu sezinler.

Ağızındakilerle birlikte yatağına girer. Uyumuş gibi yapar. Hatta üstündeki yorganı da, GENÇ KADIN'ın kendisine acımasını sağlamak için iter üstünden...

GENÇ KADIN sessizce yürür, önce salona, sonra tuvalete çıkar.

YAŞLI KADIN gözleriyle izlemiştir GENÇ KADIN'ı...

GENÇ KADIN bir süre sonra salona geri döner. Rahatlanmış gibidir. Aynı özenle yürür. YAŞLI KADIN'ın uyudu-

ğunu sarp üstünü örter. Odasına geçerken YAŞLI KADIN bir yandan amacına ulaşmanın mutluluğunu yaşamakta, diğer yandan da ağzındakileri gevelemektedir.

GENÇ KADIN uzanır yatağına.

Bu kez ADAM kalkar, odadan çıkıp gelir... Salonumsu yeri geçip sessizce dışarıya çıkar.

YAŞLI KADIN gene uyumuş gibi yapar. ADAM'ın yeniden geleceğini bildiği için üstündeki yorganı gene iter.

Bir süre sonra ADAM geri gelir.

ADAM, YAŞLI KADIN'ın üstündeki yorganı örter. Odasına geçer. Yatağına uzanır..

YAŞLI KADIN yeniden açtığı gözlerini kırıştırır, başını kâh sağa, kâh sola döndürerek düşünceleriyle baş başa kalır.

GENÇ KADIN birden acıyla doğrulur yattığı yerden. Belli ki sancı yeniden başlamıştır.)

GENÇ KADIN (Kocasını eliyle dürterek) Kalk.

GENÇ ERKEK (Uyku sersemi) Ne var?

GENÇ KADIN Karnım.

GENÇ ERKEK Ne oldu?

GENÇ KADIN Ağrıyor.

GENÇ ERKEK Tuvalete git.

GENÇ KADIN Gittim.

GENÇ ERKEK Öyleyse?

GENÇ KADIN Yeniden başladı... Korkuyorum.

GENÇ ERKEK (Kendisi de inanmadan) Korkacak ne var?

GENÇ KADIN Ne mi var?

GENÇ ERKEK Üşüttün besbelli. (Gene de tedirgin) Başka ne olabilir?

(Susma)

GENÇ ERKEK Nasılsın?

GENÇ KADIN Geçti.

GENÇ ERKEK Korkacak hiç bir şey yok.

GENÇ KADIN Bir an... şey sandım.

GENÇ ERKEK Ne?

GENÇ KADIN Sancım başladı sandım.

GENÇ ERKEK Olur mu öyle şey?

GENÇ KADIN Öyleyse bu ağrı neden?

GENÇ ERKEK Karıştırıyorsun gazla sancıyı.

GENÇ KADIN Tekmeledi. Tekmeliyor.

GENÇ ERKEK (Elini karısının karnına götürür. Mutlulukla güliimser.) Ne güzel! Sabırsızlanıyor sanki.

GENÇ KADIN Birkaç gün daha sabretmesi gerek...

GENÇ ERKEK (Karısının elini tutar.) At bu korkuları bey-ninden. En az bir ay süren var. Korkacak hiçbir şey yok. Zamanından önce doğum yapıldığı hiç görülme-di buralarda. Söylemedi mi bunları sana babaannem?

GENÇ KADIN Zamanından önce doğum yapılmış ama...

GENÇ ERKEK Kimden duydun?

GENÇ KADIN Babaannemden..

GENÇ ERKEK Ama çok önceden.

GENÇ KADIN Ne fark eder ?

GENÇ ERKEK (Önemsemez görünüyor) Henüz biz doğma-mışken...

GENÇ KADIN Diri diri tabuta koymuşlar hamile kadını...

GENÇ ERKEK Sana mı anlattı ?

GENÇ KADIN Annene anlatıyordu, duydum.

GENÇ ERKEK Onlar geçmişte kaldı... Bir daha da olma-dı öyle bir şey... Biraz daha uyumalısın!

(GENÇ KADIN gözlerini kapatır, uyumaya çalışmaktadır.

Bu kez tedirginlik sırası GENÇ ERKEK'e gelmiştir sanki.

Karısının saçlarını okşar. Ama düşünceli. Dışardan yansıyan beyazlık en üst düzeye yükselmiştir. Ama inanılmaz sessizlik giderek büyümektedir...)

GENÇ KADIN (Gözlerini açar) Ya gerçekten başlasaydı sancım?

GENÇ ERKEK Olamaz..

GENÇ KADIN Neden?

- GENÇ ERKEK Çünkü her şeyi hesaplar yaşlılar.
- GENÇ KADIN Hiç yanılmazlar mı?
- GENÇ ERKEK Hayır!.
- GENÇ KADIN Neden?
- GENÇ ERKEK Çünkü yanlışlık onlara da yansır.
(*Susma.*)
- GENÇ KADIN Ama... Sen de korktun.
- GENÇ ERKEK Doğal değil mi?
- GENÇ KADIN Öyleyse benim korkum da doğal.
- GENÇ ERKEK Aksini söylemedim. Ama böyle bir durum yok ortada. Zaten iki gün sonra hiçbir tehlike kalmayacak. Atlarımız, eşeklerimiz, köpeklerimiz, ineklerimiz, koyunlarımız, horozlarımız ve tavuklarımız bile geri getirilecek... Üç aylığına da olsa. Sonra sen, tüfekler patlarken doğumunu yapacaksın. Bebeğimiz atacak ilk çığlığını. Korkmayacağız bu çığıktan. Defalarca çığlık atacak! Diğerleri de korkmayacak. Çünkü tehlike yoktur artık... (GENÇ KADIN'ın saçlarını okşamaya başlar.) Herkes türküler söyleyecek. En yaşlılar bile zilzurna sarhoş olup dans edecekler meydanda... Tam üç ay!.. Üç ay bu böylece sürecektir. Sonra ilk kar düştüğünde, seninle bebeğimizi alıp yanımıza, aşacağız dağları, gideceğiz buradan. Korkusuzca büyütebilmek için yavrurumuzu... Hayvanlarıyla birlikte gelenler de aynı şekilde geri dönecekler... Çünkü atlar kişner, eşekler anırır, köpekler havlar, inekler möler, horozlar öter, tavuklar da gıdaklar... Şana bir sır vereyim mi?
- GENÇ KADIN Söyle.
- GENÇ ERKEK Bir daha hiç gelmeyeceğiz buralara. Tıpkı bizden önce giden gençler gibi... Gideceğiz ve doyasıya yaşayacağız... Korkusuzca... Ta ki ölümü yakın hissettiğimizde kendimize, ancak o zaman döneceğiz buraya. Tıpkı büyüklerimiz gibi...

- GENÇ KADIN Yazın da gelmeyecek miyiz?
- GENÇ ERKEK Sen ve oğlumuz değil ama ben gelirim. Çünkü burada kalanların kışlık yiyeceklerini getirmek zorundayız... Un, şeker ve tuzsuz ne yapar bunca insan?
- GENÇ KADIN Sen ve oğlumuz dedin... Ne biliyorsun oğlumuz olacağını ? Belki de bir kızımız olur...
- GENÇ ERKEK Belki de... Sözün gelişi işte...
- GENÇ KADIN Ama ben de görmek isterim annemi ve babamı. Onların özlemine dayanmamam...
- GENÇ ERKEK Onları buraya bağlayan nedir? Gelebiller bizimle.
- GENÇ KADIN O zaman sizinkiler de gelsin! Hep birlikte gidersek, geçici de olsa, sen de gelmezsin bir daha...
- GENÇ ERKEK Bizimkiler gelmez... Dedem ve babaannemi sorarsan ölmek için geldiler buraya... Bırak bizimkileri... Kendi çocuğumuza bakalım biz. Korkusuz büyüsün çocuğumuz... (GENÇ KADIN'ın uyuduğunu fark etmez.) Yaşlı bir bilge aynen şöyle söylemişti: "Korku varken insanın düşünme yetisi gelişemez... Korku insandaki düşünmeyi çarpıtıp saptıran en olumsuz durumdur. Hepimize dehşet salmış korku denen bu gerçeği bir de çocuklarınıza yaşatmayın"! Hayır hayır buna izin veremem... (GENÇ ERKEK karısının uyuduğunu anlar. Sessizce kalkar yanından, geçer salona. YAŞLI KADIN gene uyumuş gibi yapar.)
- GENÇ ERKEK Uyumadığını biliyorum babaanne.
- YAŞLI KADIN Ne var oğlum?
- GENÇ ERKEK Bir şey soracağım sana.
- YAŞLI KADIN Sor.
- GENÇ ERKEK Geçen gün anneme anlatmışsın... Zamanından önce doğum yapmış birinden söz etmişsin... Çok eskiden.

YAŞLI KADIN *(Kuşkulı)* Seni neden ilgilendiriyor bu?

GENÇ ERKEK Karım çok korkmuş...

YAŞLI KADIN Neden korkuyor? Onun öyle bir sorunu yok ki!

GENÇ ERKEK Yok ama çok korkmuş... Genç ve deneyimsiz... Etkilenmiş... Ben de merak ettim doğrusu...

YAŞLI KADIN *(Keyfini çıkartarak)* O zamanlar karın gibi gençtim. Dört genç kızdık evlenen. Görkemli bir düğünle evlenmiştik tümümüz de... Ama zifaf için en az dört ay beklememiz gerekiyordu... Tümümüze de anlattılar bunu yaşlılar... Üçümüz eşlerimizden uzak durmayı başardık... Ama o ikisi yanlış yaptı... Her gece buluşmaya başladılar... Sonra? Tehlikenin geçmesine üç ay kala doğum sancısı başladı... Ve sonra da olanlar oldu.

GENÇ ERKEK Ne oldu?

YAŞLI KADIN Kurallar belli... Hemen ebe çağırıldı... Doğruydu her şey. Yargıcılar toplandı ve beklenen karar çıktı. Arkadaşımız tabuta konulup daha önce açılan mezarlardan birine gömüldü...

GENÇ ERKEK Kocasını ne yaptı?

YAŞLI KADIN Çok gözyaşı döktü... Engellemek için yalvardı, yakardı... Hatta kendisini de gömmelerini istedi Yargıcılar Kurulu'ndan... Ama yapacak bir şey olmadığını söylediler ona... Ve karısıyla birlikte gömülmek istediğini de geri çevirdiler...

GENÇ ERKEK Sonra?

YAŞLI KADIN Tehlike geçip de tabut açıldığında, aradan üç aylık bir süre geçmişti... Ve arkadaşımız için yapılacak hiçbir şey kalmamıştı...

GENÇ ERKEK Ama bu insanlık dışı bir uygulama.

YAŞLI KADIN Diğerlerinin yaşamaları için bu gerekiyordu... Dağların üstümüze geleceğini bile bile diğer yaşamlar tehlikeye atılamazdı ki... Başka ne yapılabilirdi ?

GENÇ ERKEK Ne bileyim? Belki doğum sırasında kadının ağzı bağlanabilirdi. Böylece de kadının bağırması engellenebilirdi...

YAŞLI KADIN Biliyorsun bu türlü şeyleri düşünmemiz kesinlikle yasaktır. Geçmişte de öyleydi, şimdi de... Ama biz kadınlar, kimseye duyurmadan, aramızda bunu da denedik. Ama ne zaman? Tehlike geçip de arka arkaya doğumlarımızı yaparken, sanki tehlike sürüyormuş gibi sessiz kaldık hepimiz... İnanılmaz çığlıklardı... Tepelerden öyle bir yankılanıyordu ki... Sanki çığı çağırıyordu üstümüze... Bir bebeğin çığı bile hepimizin ölümünü hazırlayabilirdi... Unutma ki en acımasız kurallar bile sonuçta insanın mutluluğu içindir...

GENÇ ERKEK Ne biçim bir mutluluk bu?... Başkasının gömülmesinin insanları mutlu etmesi nasıl bir vicdanla açıklanabilir?

YAŞLI KADIN Kim soktu bütün bunları beynine? Kafanı takma böyle şeylere... Oldu ve bitti. Bir bela, bin öğütten iyidir derler... Belki de o ölüm, elli yıldır bir daha öyle bir olayı yaşatmadı bize...

(GENÇ ERKEK bir siire susar, sonra tuvalete geçer. Yan odada KADIN kalkar... Sessizce çıkar yataktan. Kocasını uyandırmamaya çalışarak, sanki süzülür gibi çıkar odadan. YAŞLI KADIN'la göz göze gelirler.)

YAŞLI KADIN *(Tuvaleti işaret eder.)* Oğlun var...

KADIN Neden uyandın?

YAŞLI KADIN Acıktım...

KADIN *(Duymazdan gelir..)* Uyu biraz daha!

(ADAM da kalkıp gelmiştir sessizce.)

YAŞLI KADIN *(Oğlunun geldiğini görür, ama farkında değilmiş gibi davranır.)* Acıktım ben... Acıktım!

KADIN Herşeyi benden bekliyorsun..

YAŞLI KADIN Bacaklarım tutsa sana minnet eder miyim?

KADIN *(Bir şeyler hazırlar, uzatır önüne YAŞLI KADIN'ın.)*

Yatağa dökme!

YAŞLI KADIN Ne zaman döktüm?

KADIN Döktün demedim, dökme dedim!

YAŞLI KADIN Dökmediysen neden dökme diyorsun?

Demek ki dikkatliyim...

KADIN Gereksiz yere laf yetiştiriyorsun bana!

YAŞLI KADIN Gerektirecek ortamı hazırlama sende!

KADIN İyi, yetiştir o zaman!

YAŞLI KADIN Kuru kuru gitmiyor boğazımdan!

KADIN İnşallah çay da istemezsin!

YAŞLI KADIN Biraz su yeter!

(ADAM konuşulanları sabırla dinlemiştir... Karısına ters ters bakar.)

ADAM *(Karısına)* Yapacak çok işimiz var... Hazırlanmamız gerek..

KADIN Burada mıydın?

ADAM Kaldır herkesi..

KADIN *(Daha da sessizce)* Anandan fırsat kalırsa!

(YAŞLI KADIN işaretler, torununun tuvalete çıktığını anlatır ADAM'a..)

YAŞLI KADIN Su!

(KADIN, söylenerek su verir, sonra şöminemsi yere yürür, odunları sessizce karıştırır... Ateş iyice belirmiştir. Ateşin üzerindeki büyük çaydanlığa biraz daha su ekler. ADAM yaklaşır YAŞLI KADIN'ın yanağını okşar.. YAŞLI KADIN gözleriyle şikâyet eder KADIN'ı ona.. ADAM alışkındır; "İdare et" anlamında davranışlarda bulunur. GENÇ ERKEK gelir. ADAM oğluna, gelinin de kaldırılmasını işaret eder. GENÇ ERKEK başıyla onaylayarak içeriye geçer ve GENÇ KADIN'ın saçlarını okşar eğilip. GENÇ KADIN kocasının elini tutar... Bir süre öylece bekler, mutlulukla..)

GENÇ ERKEK Nasılsın şimdi?

GENÇ KADIN İyiyim...

GENÇ ERKEK Dedim ben sana... *(Sısına.)* Yapacak o kadar çok iş var ki. Artık kalksan iyi olur.

(GENÇ KADIN da kalkar. Sessizce yatağı yorganı toplar. Beklemekte olan kocasıyla birlikte salona geçerler... KADIN ve GENÇ KADIN yer sofrasını kurarlarken, ADAM ve GENÇ ERKEK duvardaki tüfekleri indirir. ADAM oğlunun getirdiği torbadan çıkardığı malzemeye, oğluna da adım adım göstererek, tüfeklerden birini temizlemeye başlar. GENÇ ERKEK de aynen babasının yaptığı gibi, önündeki tüfeği temizlemektedir. KADIN ve GENÇ KADIN yavaşlatılmış bir film görünümüyle bir yandan yer sofrasını hazırlarken, diğer yandan da ortalığı toplarlar... Bu arada iki tüfek de temizlenmiştir... Çay bardakları doldurulur... GENÇ ERKEK temizlediği tüfeği de doldurmak isteyince ADAM yüzünü buruşturarak onu engeller.)

ADAM Şimdi olmaz...Zamanı değil henüz...

GENÇ ERKEK Yalaktaki su ne alemde acaba?

ADAM Üç parmaklık daha boşluk vardı.

(Tüfekleri aynı düzende asarlar yerlerine. GENÇ ERKEK, kadınlar sofrayla ilgili son işleri de yaparken mermileri kutularıyla birlikte tüfeklere yakın bir yere koyar, sonra babasının eline su dökerek yüzünü yıkamasını sağlar... ADAM havluyla kurulur.)

GENÇ ERKEK Bakayım mı yalağa?

ADAM Erinmezsen bak.

(GENÇ ERKEK sessizce çıkar dışarıya. Kaybolur. Kadınlar sofrayla ilgili son eksikleri de tamamlarlar...)

GENÇ ERKEK *(Gelir. Eliyle işaret eder.)* İki buçuk parmak kadar.

ADAM İyi... Belki bugün dolar ve patlatırız tüfekleri... Ama en geç yarın gece dolmuş olur...

GENÇ ERKEK İnşallah! Fazla gecikmesin de!

ADAM Bu telaş neden? Hayırlısıyla dolsun da bir iki gün

geç olsun! Ardımızdan koşturan yok!
(Önce ADAM oturur sofraya.. Soura diğerleri.)

ADAM Neden kaldırmadın babamı?

YAŞLI KADIN Rahatça yiyelim... Doyururum sonradan.
Ayak bağı olmasın bize... Ne adamdı bu bilir misiniz?
Ele avuca sığar mıydı? Bir de kurdun yaşlılığını görmeli der eskiler... İşte görün... Kurt kocayınca böyle oluyor...

KADIN Böyle koca dostlar başına. Her hacetini görüyor.

YAŞLI KADIN (Acı acı güliimseyerek) Sen öyle san!

(Herkes sessiz olmaya özen göstererek çaylarını içmekte, karnularını doyurmaktadır. Biten çayların yenisini GENÇ KADIN doldurmaktadır bardaklara.. YAŞLI KADIN önündeki yiyecekler bittikçe kolıyla dürterek bir şeyler istemektedir oğlundan.. Bazen de torunundan.. Ann KADIN'dan hep sakınarak.. Birden YAŞLI ADAM doğrulur yattığı yerden.. Anlamsızca bakar kalıvaltı edenlere.)

YAŞLI KADIN Yanaş. (Diğerlerine.) Yer açın, yanaşsın... Yanaşsana. (Eliyle çekiştirir, sofraya yanaşmasını sağlamaya çalışır.) Yanaşsana..

(ADAM da yardımcı olur. YAŞLI KADIN kocasının ağzına bir şeyler tıkmaya çalışmaktadır. Zorla, sanki acı bir ilaç içer gibidir YAŞLI ADAM.)

YAŞLI KADIN (Ellerini yukarıya uzatıp dilekte bulunur) Tanrım! Beni bu hallere düşürme! Günü geldiğinde sessizce al yanına...

YAŞLI ADAM (Diğerlerinden daha alçak, neredeyse duyulmayacak bir sesle.) Herkes gitti... Ben de gittim...

ADAM Yemeğini ye baba.

YAŞLI ADAM Gençler hep gitti. Bir daha da dönmediler geriye. Ama biz ne yaptık? Geri döndük. Her kış bitiminde geri döndük. Bütün kış çalışıp edindiğimiz unumuzla, şeker ve tuzumuzla, arpa ve buğdayımızla geri döndük... Kışın bunca insan yesin diye... Her

yıl biraz daha suskun olmayı öğrettik size ve geri döndük. Artık hep buradayız. Onun için de burada tüfeği ateşlemek hakkı ilkin benimdir. Bu, her yıl böyle olmuştur. Şimdi de böyle olacaktır. Böyle olmaya da devam edecektir...

ADAM Karnını doyur sen baba.

YAŞLI ADAM Yiğit, bebesini büyütüp geri dönendir. Üstelik bağırmanın keyfini bile bile geri dönmeyi seçendir yiğit... Benim yiğitliğime söz edecek var mı aranızda? (Susma.) Ne zaman patlatacağımız tüfekleri?

ADAM Belki yarın baba.

YAŞLI ADAM Küçümsüyorlar beni.. Güya ölüme yakın filler gibi geri dönmüşüm toprağıma..

ADAM Ne derlerse desinler baba. Bilen biliyor. Sen toprağını sevdiğin için döndün buralara...

YAŞLI ADAM (Ağlar) Aslını sorarsanız ben de bilmiyorum neden kesin dönüş yaptığımı... (Yeniden) Artık ne yemek, ne içmek hiçbir şey tat vermiyor bana... Tüfekleri patlatmak bile... Kuşun ötmez, dişin kesmez! Hayat mı bu be!

YAŞLI KADIN (Kendi kendine) Dişin hep kesti!.. Kuşunsa hiç susmadı! Yaşadıklarına say! (Kocasına) Hadi deli deli konuşma da ye!

KADIN (İyice sessiz) Bıktırdılar!...

YAŞLI ADAM Arkadaş! Yaşıyorsan eğer, kuşun ötmeli, dişin kesmeli! Ben anca o zaman, yaşıyor derim adama...

YAŞLI KADIN Kuşunun öttüğü günleri de gördük! Ela-lem sürdü sefasını... Var mıydı bize bir faydası ?

YAŞLI ADAM Değerini bilmezsen elbette olmaz faydası.

YAŞLI KADIN Günde üç öğün kuş öttürmeye kalkarsan ne değer kalır ne heves! Her gün bal yesen baldan bıkkılır!

YAŞLI ADAM O zaman da senin öttürmediğini başkala-

rı öttürür! Suçu biraz da kendinde ara!

YAŞLI KADIN İyice diline vurdu!.. Kuşunun ötmediği günleri de gösterdi ya yüce rabbim, artık gam yemem! (Kızır) Çayını iç!.. Zira çay içmeye diş gerekmez!.. Bak işte dişsiz de akıyor midene bir şeyler... (Sessizce) Oysa kuşun uçmuyorsa çaba göstersen de nafi!

YAŞLI ADAM (Diklenir.) Dur be kadın! Her şeyime karışma!

YAŞLI KADIN İyi öyleyse... Yan derdine biraz daha! Ağla! Ağla! Rahatlarsın ağla!

(YAŞLI ADAM sessizce ağlarken diğerleri kalıvaltı etmeyi sürdürürler... İyice işmiştir ortalık... Güneş sanki evin içindedir... YAŞLI ADAM da çayını içer, kalıvaltısını bitirir... Kalkar, tuvalete gider... KADIN ve GENÇ KADIN sofrayı toplamaya başlamışlardır... YAŞLI ADAM gelir, oturur. GENÇ KADIN mutfağın yere sessizce bulaşıkları yıkarken YAŞLI ADAM eliyle KADIN'a sigara vermesini işaret eder.)

ADAM Ver!

(KADIN sakladığı sigaralardan birini YAŞLI ADAM'a uzatır. YAŞLI ADAM sigarayı sevinerek alır. İşaretle sigaranın yakılması için oğlunu uyarır. ADAM babasının sigarasını yakar.)

YAŞLI ADAM (Keyifle çeker sigarayı ciğerlerine. Dalar bir süre. Oğluna) Amcanı tanımadın sen. Eğer yaşasaydı şimdi şurada yanımda olacaktı. İki yaş büyüktü benden... İçine kapalı bir çocuktü... Hiç konuşmazdı... Hepimiz korkardık bir gürültü olup da çığ düşecek diye... Ama o daha çok korkardı... (odayı işaret eder) Yan yana yatardık... Bazen geceleri kâbuslarla uyanırdı... Boncuk boncuk terlerdi... Ne olduğunu sorardım... Yanıtlamazdı... Sonra bir gün kimseye söylemeyeceğim sözünü aldıktan sonra bütün korkularını anlattı bana... Sanki her an bir gümbürtüyle her şeyin bitece-

ğini bütün benliğinde duyduğundan söz etti. "İstediğimiz kadar dikkatli olalım, ya bir başkası yaparsa bir yanlış? Bir anda yokuz... Bir gümbürtü ve yokuz! Yapacak hiçbir şeyimiz yok. Çaresiz olmak ne kötü şey Tanrım!" Korkuyordu ve bütün yaşamını bu endişeyle sürdürüyordu. Korku insanı bitirir... Kemirir... Korku insanın kurdudur... Gene bir gece uyandı... Ve bana aynen şöyle söyledi: "Şu anda dışarıya çıkmak ve bağırarak istiyorum. Bunu engelleyemeyeceğim galiba...". "Deli misin?" dedim. "Ya inerse tepemize? Hepimiz ölürüz.. Hani korkuyordun?.. Korkmuyor musun yoksa?". Dedi ki, "Korkunun ecele faydası yok. Korkmaktan bıktım artık. Korkmamak için de başka umarım kalmadı! Korca korca yaşamaktansa ölüp hiç korkmamak daha iyidir. Bir gün bas bas bağıracağım... Böylece de korkularımdan kurtulacağım! Bağırarak istiyorum!". "İyi," dedim, "bizi de korkularımızdan kurtarmış olursun böylece..." Dedim demesine ama sonradan çok korktum. Ya söylediklerimi ciddiye alır da bağırırsa?

(YAŞLI ADAM birden uykuya dalar... ADAM babasının küll tablasını alıp kaldırır. Bulaşıkları yıkamakta olan GENÇ KADIN bir an sendeler, acı ile buruşturur yüzünü... GENÇ ADAM karısının durumundan kuşkulananarak yanına gelir.)

GENÇ ERKEK (Kimsenin duymayacağı şekilde) Ne var?

GENÇ KADIN Gene başladı...

GENÇ ERKEK Geçer.

GENÇ KADIN Dayanamıyorum... (İnler) Dayanamıyorum...

GENÇ ERKEK Dayanmalısın!

GENÇ KADIN Elimde değil...

GENÇ ERKEK Sabırlı ol!

(YAŞLI KADIN, kuşkulandır ve izlemeye başlar ikisini...)

Ama gene de bir anlam verememektedir duruma.)

GENÇ KADIN Ne yapabilirim?

GENÇ ERKEK Anlamasınlar!...

GENÇ KADIN Nasıl?

GENÇ ERKEK Odaya geçelim.

(GENÇ ERKEK ve GENÇ KADIN yavaşça geçerler odaya. Sanki hiçbir olumsuzluk yokmuş gibi sessizce girmişlerdir içeriye. GENÇ KADIN'ın sancısı siirmektedir.)

GENÇ ERKEK Şimdi nasıl?

GENÇ KADIN Sürüyor!

GENÇ ERKEK Gececek.

GENÇ KADIN Korktuğum başımıza geldi galiba. Böyle bir ağrı yaşamadım şimdiye dek... Bu, başka bir şey değil... Doğum sancısı! Kesinlikle doğum sancısı! *(Sessizce ağlamaktadır.)* Ne olacak şimdi? Ne yapacağız?

GENÇ ERKEK *(Çaresiz ama gene de)* Değil! Günün dolmadı ki! Yılbaşına yakındı ilk beraberliğimiz... Dokuz ay bile olmadı henüz.. Bir de on günü var... *(Parmaklarıyla hesap yapar.)* Daha en az bir ayın var doğuma... Gececek... Bırak karamsar olmayı! *(KADIN, gelinin yokluğunu fark eder... Bulaşıklara bakar... Bulaşıkları kendisine bıraktığını sanıp kızar... Yıkamaya başlar... ADAM önündeki tahta parçalarına şekiller vermektedir.... YAŞLI KADIN olanları anlamaya çalışmaktadır... YAŞLI ADAM iyice dalmıştır... Hatta hafif hafif horlamaktadır.. KADIN bulaşıkları yıkamıştır.)*

KADIN *(Ellerini kurulayarak kocasına)* Gelini gördün mü?

ADAM Odalarına geçtiler... Neden sordun?

KADIN Bulaşıkları yıkamadan bırakmış...

ADAM Çok yüklenme kızcağıza... Doğumu yaklaştı...

KADIN Keşke senin gibi bir kayınpederim olsaydı... Benim için böyle düşünen yoktu.

ADAM Karıştırma geçmişi...

KADIN Bana gelince karıştırma! Ama şimdi bak, ben on-

lara bakıyorum. İkisine birden hem de!

ADAM Bakacaksın. İşin bu! Çocuklarımız da bize bakacaklar...

KADIN Şimdiki gençlerden medet ummana şaşıyorum... Hele bir çocukları olsun da gör. Gittiklerinde bir daha dönerler mi geriye? Yeni nesilden kimin çocuğu geri döndü ki bunlar dönsün?

ADAM Benim çocuğum farklıdır... Döner...

KADIN Çocuğun dönmek ister ama gelinin izin verir mi? Baksana ağzının içine bakıyor oğlun... Sanki kimsenin karısı hamile kalmadı.

(YAŞLI KADIN, oğluyla gelininin, aralarında tartıştıklarını hissetmiştir. Anlamaya çalışır .. Bir yandan da içeridekileri görmeye çabalamaktadır.)

ADAM Kaynanalığın tutmasın gene!

KADIN Gerçekleri söyleyince kaynanalık oluyor bunun adı...

ADAM Çok uzattın ama... Senin gelin olduğun zamanları da gördük... Anneme yaptıklarını unutmadım... Hâlâ eziyet çektiriyorsun kadıncağıza... *(Susma..)*

GENÇ KADIN'ın ağrısı kesilmiştir... ADAM karısının boncuk boncuk terleyen yüzünü havluyla kurular.)

GENÇ ERKEK Bak geçti...

GENÇ KADIN İnşallah..

GENÇ ERKEK Geçelim içeriye... Kuşkulanmasınlar...

(GENÇ ERKEK ve karısı içeriye geçerler... YAŞLI KADIN hâlâ anlamamıştır olanları, çözmeye çalışmaktadır beyninde besbelli... GENÇ KADIN mutfağımsı yere yürür.)

KADIN *(Kinayeli)* Zahmet etme kızım... Ben yıkadım...

GENÇ ERKEK Biraz başı döndü anne...

(GENÇ ERKEK de babasının yanına oturur... Tahta parçalarından alır eline... O da işlemeye başlar. Birini bitirmiştir. Diğer yaptıklarının yanına yerleştirir ve bir başkasına baş-

lar... GENÇ KADIN, YAŞLI ADAM'ın üstünü örter...
Oduunları karıştırır.)

YAŞLI KADIN (Çekingen) Oğluuum... Beni şeye...
(ADAM ve GENÇ ERKEK hemen kalkarlar yerlerinden.
Belli ki YAŞLI KADIN'ın yürüyebildiğini bilmemektedirler.
YAŞLI KADIN'ın iki koluna girip yavaş yavaş tuvalete götürürler.)

KADIN (Arkalarından kalkıp kapıyı kapatır...) Patlayasınca!

GENÇ KADIN Hiç olmazsa söylüyor anne... Ya bir de söyleyemeseydi ne yapardık?

KADIN (Kızgın) Ne yapacağız? Çaresiz katlanırdık...
İşin bir ucundan da ben tutayım diyenim olsa, gam yemem gene de!

GENÇ KADIN Kusuruma bakma anne... Ağırlaştım iyice...
Gene de elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyorum...

(KADIN yanıt vermez... Susarlar. ADAM ve GENÇ ERKEK,
YAŞLI KADIN'ı getirirler süriir gibi... Yatağına yatırır.)

YAŞLI KADIN Allah sizden razı olsun! Tuttuğunuz altın olsun!
Allah ne muradınız varsa versin! Allah sana nur topu gibi bir tosuncuk versin!

GENÇ ERKEK İnşallah babaanne... İnşallah, gününde saatinde versin!
Korkularımızdan kurtuluruz böylece!
(ADAM ve GENÇ ERKEK yeniden tahta parçalarını alırlar ellerine...
İşlemeye devam ederler... YAŞLI KADIN hapşırma belirtileri gösterir.
Ağzını, burnunu kapatarak sessizce hapşırır.)

DİĞERLERİ Çok yaşa!

YAŞLI KADIN Hepiniz de görün.

YAŞLI ADAM (Birden uyanır... Kardeşiyle ilgili öyküyü kaldığı yerden anlatmayı sürdürür.) "Hayır!" dedim. "Bunu yapamazsın! Bağıramazsın! Hepimiz ölürüz zira! Düşünmüyor musun hepimizin öleceğini?" "Düşünüyo-

rum ama engelleyemiyorum kendimi... Çıkıp kapının önüne bağırarak istiyorum..." Bunları anlatırken üzüldüğünü anlıyordum. Ağlıyordu çünkü. "Bu gidişle hepimizin ölümü benim elimden olacak... Aman Allahım bu nasıl bir tutku böyle. Bağırmanın böyle şehvetle istemek hiç görülmemiştir. Bir kadını istemekle eşdeğer... Bütün benliğimle istiyorum bağırmanın. Bu düşünceden vazgeçemiyorum, engelleyemiyorum kendimi," diye sızlanıyordu. Benim durumum daha da zordu... Çünkü herkesin ortak bir korkusu vardı... Oysa benim korkum ağabeyimin bir gün bağıracağı endişesiyle katmerleniyordu... Gözüm ağabeyimin üstündeydi... Tuvalete gitse peşindeydim... Hep yalvaran gözlerle bakıyordum gözlerine... Bazen ellerini yumruk yapıp ağzını açıyor, çaresiz bakışlarımı yakaladığında ise dişlerini sıkarak bağırma isteğini geriletiyordu... Sonra bir gün dedi ki: "Artık bağırarak istemiyorum!" "Gerçek mi bu?" "Evet," dedi. Nasıl sevindiğimi anlatamam... Göz yaşlarımı tutamadım. "Ağabeyim düzeliyor..." demeye kalmadı sürdürdü konuşmasını. "Bağırırsam bağırırsam ne kadar bağırabilirim ki! Bağırarak kesmez beni... Tüfeği ateşleyeceğim! Evet evet tüfeği ateşleyeceğim! Çünkü tüfeği ateşlediğimde bambaşka gelir bu dağlar insanın üstüne!" Aman Allahım... Ağabeyim gerçekten fitniriyordu... Hem de göz göre göre ... Yapacak bir şey yoktu. Gittim babama anlattım durumu. "Bu iyi!" dedi babam, "Tüfeklerin mermilerini saklarsak hiçbir şey olmaz." "Ama," dedim, "bu da iyi bir önlem değil... Ya bu kez de sinirlenirse? Bana kalırsa tüfeği ateşleyemediğinde kaçınılmaz olarak kızacak ve arkasından da bağıracaktır... Zaten nefessiz kalmamız için tüfek atmaya da gerek yok baba... Güçlü bir bağırma her şeyi bitirmeye yeter. Ağabeyim kafaya koymuş. Düşürecek

tepemize... Sen hâlâ saklamaya çalışıyorsun bu gerçeği. Onu korumak adına! Oysa ben de senin oğlum. Ben de öleceğim o zaman. Siz de... Üstelik haber vermezsek yalnızca sen değil biz de suçlu duruma düşeriz... Tehlikeden kurtulsak bile... Artık bunu kabul etmen gerekiyor baba. Ağabeyim kafayı yemiştir. Eğer haber verip önlemini almalarını sağlamazsak, maazallah iyice fittırıp da patlatıverirse narayı ne yaparız? Gümbürtüyle aktığında dağlar üstümüze, hangimiz kurtulabiliriz? Bu işte merhamet olur mu? Bir kişiye merhamet edeceğiz diye herkesin ölümüne seyirci kalabilir miyiz? Ağabeyim bile olsa, bunu haber vermelisin baba!..” Babam ilk kez ciddiyetle düşünmeye başladı...

(YAŞLI ADAM yeniden uyur.)

ADAM (Oğluna) Biliyor musun bu öyküyü?

GENÇ ERKEK Bilmez miyim?.

KADIN Kaçınıcı dinleyişimiz!

GENÇ KADIN Ben bile en az üç kez dinledim...

YAŞLI KADIN Hiç kimse benim kadar dinlememiştir onun öyküsünü... Burayı terk edip gittikten sonra özellikle ilk aylarda her gün dinlemek zorunda kaldım... Bu acı onun peşini hiç bırakmadı aslını sorarsanız... Ölene kadar da bırakmayacak anladığım kadarıyla..

(ADAM ve GENÇ ERKEK tahtaları işlemeyi sürdürmektedir.)

YAŞLI ADAM (Yeniden uyanır, kaldığı yerden sürdürür.) Babam daha fazla direnemedi. “Haklısın!” dedi... Gitti Yaşlılar Meclisine duyurdu durumu... Sessizce dinlediler... Uzun süre bir yanıt veremediler... Çünkü ilk kez böyle bir durumla karşılaşıyorlardı... Bunun üzerine babam: “Ne yapacaksınız oğluma? Bilmek benim hakkımdır...” dedi. Yargıcılar biraz düşündükten son-

ra, “Ne yapacağımızı mı kaldı yurttaş! Ne yapacağımız belli,” dediler. “Herhalde öleceğimiz günü beklemeyeceğiz! Ağzını sarıp, elini ayağını bağlayıp bir köşeye uzatacağız...” “Ne zamana kadar?” “Tehlikenin bittiği güne kadar. Yok yok, ağzını açmamız mümkün değil. Nasıl güvenilir, kafayı fittırmış birine? Ya bağırsa?” Ama babam da haklı diyor ki: “Su içmeden, yemek yemeden nasıl durur insan? Siz bunu ölüme terk ediyorsunuz bile bile...” Ama dinlemediler bile onu. Hemen ellerini, kollarını, ağzını sarıp sarmalayıp uzattılar ortak haneye ağabeyimi... Arada bir doyuyorlardı karnını kolcular... Bağırmasını engellemek içinse yemek sırasında bir yandan ağzına bir şeyler tıkıyorlar, diğer yandan da her an bağırabilir korkusuyla ağzının üstünden eksik etmiyorlardı o kocaman ellerini... Onbeş gün sürdü bu böylece... Dile kolay onbeş gün. Sonra bir gün geldiler. “Oğlunuz öldü!” dediler.. Kendi mi öldü, yoksa kolcular mı boğdu hiç öğrenemedik... (Uyur.)

YAŞLI KADIN Tehlike geçtiğinde yaptım ilk doğumumu... (Oğluna) Sen doğdun... İlk kar düştüğünde bırakıp gittik buraları... Gittiğimiz yerde uzun süre gene böyle sessizdik. Kaldığımız yer buradan göç edenlerin oluşturduğu bir göçmen mahallesi idi... Orada da alışkanlıklar aynen sürüyordu. Yani biz göçmenler sessiz ve ürkektik... Yerliler bizi çok seviyordu... Bütün işlerde bizim çalışmamızı istiyorlardı... Çünkü hiç hayır demiyor, tepki vermiyorduk... Verileni kabul ediyor, verilmeyene itiraz etmiyorduk... Gel gel.. Git git... Ver ver... En ağır işlerde çalışanlar bizlerdik! Yerliler bizden çok farklıydılar. Gürültücü ve kavgacıydılar... Ağız dolusu gülebiliyorlardı. Bizi de çok seviyorlardı, ama burayla ilgili konuşmamıza da izin vermiyorlardı. “Sizi kabul ettik! Daha ne istiyorsunuz?

Çalışın işte! Bozgunculuğa izin veremeyiz!" diyorlardı... Sonra ikinci çocuğumuz oldu. Gene erkekti... Ama yaşayamadı... Arkasından bir kızımız oldu. O da yaşayamadı... Buna gelince, değişmeye başladı. Sözde gene kardeşine üzülüyordu... Her gece sarhoş geliyordu eve... "Bu acı bitirecek beni!" diyordu. İnaniyordum... Sonra öğrendim, bir başka kadına gidiyordu. "Neden gidiyorsun?" diye sorduğumda ise, "Ben kardeşimin acısından ne yaptığımı biliyor muyum? Üstüme gelme!" diyordu... "Üstüme gelme!" diye diye, yörenin bütün kadınlarını elden geçirmeye başlamıştı... Gerekçesi de kardeşinin acısına dayanamadığıydı... "Bırak oyalanayım! Yoksa bu acı beni bitirecek," diyordu... Kadınların, erkeklerin acılarını gidermede ne yaman varlıklar olduğunu kocamdan öğrendim ben... Komşumuz olan yaşlı bir kadın vardı.. Kocamın oldukça hovarda biri olduğunu biliyordu. Bir gün evimize geldi ve "Erkekleri eve döndürmenin çeşitli yolları var!" dedi bana. "Ağlayıp sızlayacağına kendine çeki düzen ver ve güler yüzle karşıla kocanı!" Dediğini yaptım... Ama görmüyordu bile beni... Bunun üzerine en sevdiği yemekleri yapmamı öğütledi... Ama yemiyordu eve geldiğinde, en sevdiği yemekleri bile. Çünkü tok geliyordu... İlimillah sarhoş ve tok... Tok doyurmanın zorluğunu da kocamdan öğrendim ben. En sonunda üçüncü bir yol önerdi deneyimli komşumuz. Hem çocuk, hem de ben hasta olacaktık zaman zaman... Hastalıkla insanların, özellikle kocaların ilgisinin derlenebildiğini de böylece öğrenmiş oldum... "Yalnızca çocuğun hastalığı yetmez... Sen de olmalısın ki, çocuğa bakarsın umudu kalmasın!" Bu öğütleri uyguladım ve kocamın eve dönmesini sağladım... Ama ne pahasına! Şimdi bakmayın bunun böyle melekler gibi yattığına! Çok çektirdi bana, çok!...

(Birden GENÇ KADIN yeniden acıyla kıvrılmaya başlar. Hatta iki büklüm olur... Büyük bir çabayla yan odaya geçer. Durumu fark eden kocası da gider ardından... Zaten izlemektedir karısını... Ancak YAŞLI KADIN da görmüştür olanları... Deliştle, durumu anlamaya çalışmaktadır.)

GENÇ KADIN Dayanamıyorum!.. Aman Tanrım! Dayanamıyorum!

GENÇ ERKEK Ne yapabilirim? Sabret!

GENÇ KADIN Bu doğum sancısı... Anla artık!.. Aman Tanrım! Ne yaparsan yap! Kurtar beni!
(YAŞLI KADIN, ADAM'a işaretlerle bir şeyler anlatmaya çalışır. ADAM'ın fark etmemesi üzerine, telaşla ayağa kalkar ve oğluna yürür... KADIN, yürüyemediğini sandığı YAŞLI KADIN'ın yürüdüğünü görünce şaşırır, neredeyse dili tutulur.)

YAŞLI KADIN Oğlum!.. Gelin!

ADAM Ne var anne?

KADIN Yürüdü! Annen yürüyor!

ADAM Anne sen yürüyorsun!

YAŞLI KADIN Yürüyor muyum? Evet evet yürüyorum...
Bırakın şimdi yürümemi falan... Gelin doğuracak!

ADAM Ne diyorsun sen anne?

KADIN Yürüyor annen!

ADAM Ne dediğini duymadın mı be kadın! Gelin doğuracak diyor!

(Üçü de yan odaya geçerler... Bir süre izlerler delişet içinde. Öbürleri geldiklerinin farkında değildir...GENÇ ERKEK karısına sessiz olmasını işaret etmektedir durmadan... GENÇ KADIN ise acıyla kıvrılmaktadır.)

ADAM Ne var oğlum?

KADIN Bir şey mi oldu?

GENÇ ERKEK Yok bişey..

KADIN Baksana...

GENÇ KADIN Karnım ağrıyor... (Belli etmemeye çalışır)

Şimdi geçer...

(Hepsinin gözü GENÇ KADIN'dadır...

GENÇ KADIN acısını belli etmemeye çalışmaktadır büyük bir çabayla... Daha fazla dayanamaz, yere çöker.)

KADIN Bu! Bu! Aman Tanrım!

GENÇ ERKEK Değil anne... Karnı ağrıyor yalnızca...

KADIN İnşallah... Su içer misin?

GENÇ KADIN Dayanamıyorum artık... (İnlemeye başlar.)

GENÇ ERKEK (Eliyle ağzını kapatır karısının) Şimdi geçer.

KADIN Geçmez...

ADAM Neler oluyor?

GENÇ ERKEK Karnı ağrıyor baba.

KADIN Hiç benzemiyor karın ağrısına... Kaç tane doğum yaptım... Sancı bu... Sancı!..

ADAM Aman Allahım!

YAŞLI KADIN Dedim ben size!

KADIN Ne olacak şimdi?

(GENÇ KADIN'ın ağrısı geçmiştir, sakinleşir... Ancak yiz-zii boncuk boncuk terlemiştir...)

GENÇ ERKEK Gececek demiştim size... Bakın geçti işte..

KADIN Geçmedi... Yalnızca ara verdi... Biraz sonra yeniden başlayacaktır...

ADAM Ne biliyorsun?

KADIN Ben bilmeyeceğim de kim bilecek? Çoğu yaşansa da altıdan fazla doğum yaptım... Açık konuşalım, bu ağrı, doğum sancısı...

(Bir süre susma.)

GENÇ ERKEK Nerden emin olabiliyorsun anne?

KADIN Duymadın galiba! Senin dışında en az beş kez yaşadım bu durumu...

(Yeniden susarlar.)

ADAM Emin olmamız gerek...

GENÇ KADIN Geçti... Karnım ağrıyordu geçti.

YAŞLI KADIN Hep böyle olur... Önce ağrır sonra geçer.

Yeniden ağrır, yeniden geçer. Sonra da...

GENÇ ERKEK Nasıl?

ADAM (Kararlı) Git ve Ebe'yi çağır...

GENÇ ERKEK Ama...

ADAM Onu çağırmak zorundayız. Doğum sancısı değilse sorun kalmaz... Böylece biz de rahatlarız siz de..

Korkuyla uyumaktansa uyanık kalmak evladır.

GENÇ ERKEK Ya doğum sancısıysa?

ADAM Çağır gelsin.

GENÇ ERKEK Ya doğum sancısıysa ?

KADIN O zaman da üzerimize düşeni yapmış sayılırız...

Yapacak başkaca bir şey yok. Çağıracağız ebeyi.

(Susarlar bir süre daha)

ADAM Sorumluluğu alamayız daha fazla... Her geçen saniye aleyhimize işlemekte... Kurallara uymalıyız...

GENÇ ERKEK Ama..

ADAM (Kararlı) Herkesin yaşamını tehlikeye atamayız...

Eğer bir olumsuzluk varsa bildirmek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız... Kuralları biliyoruz... Kurallara karşı duramayız... Çağır Ebe'yi...

GENÇ ERKEK Hayır!

ADAM Çağırmanız gerek!

GENÇ ERKEK Doğum sancısı değil bu! Daha önce de oldu, tuvalete gidince geçti... Yok bir şey işte... Görüyorsunuz hiçbir şeyi kalmadı! Biraz daha bekleyelim...

ADAM Neyi bekleyeceğiz? Doğurmasını mı?

GENÇ ERKEK Doğurmayacak ki!

ADAM Nereden biliyorsun? Emin olmak zorundayız. Çağır dedim!

GENÇ ERKEK Dur anne! Gereksiz yere ortalığı ayağa kaldırmayalım... Bekle!

ADAM Neyi bekleyecek? Zaman yitirtiyorsun bize! Oyalanma! Git ve çağır!

GENÇ KADIN Dur anne! Geçti bak! Geçti işte... Yok bi-

şeyim! Yemin ediyorum sancı falan değil bu!

YAŞLI KADIN Eğer sancı değilse neden korkuyorsun kızım? Ebe söyler durumu, siz de, biz de rahatlarız...

Öyle değil mi yavrum?

ADAM Annem doğru söylüyor... Emin olmak zorundayız. Bunu da ancak ebe söyleyebilir bize...

GENÇ ERKEK Ya bir de doğum sancısıysa?

KADIN Verdik bunun yanıtını! Vermedik mi? Zamanında haber vermediğimiz için biz de cezalandırılmaz mıyız? En büyük suçun böyle bir durumu örtbas etmek olduğunu bilmiyor musun?

ADAM (Kararlı) Emin olmak zorundayız... Yoksa gününden önce mi ilişkiye girdiniz?

GENÇ ERKEK Böyle bir sorumsuzluğu nasıl beklersin benden baba?

ADAM Öyleyse neden ebenin gelmesine engel olmaya çalışıyorsun? Söyle bana, neden? Söylesene be! Söyle! Söyle dedim sana! Söyle! Söyle! Dinlemiyor musun beni? Söylesene!

(ADAM, oğlunun yanına gelir ve onun çeşitli yerlerini sıkarak hırsını almaya çalışır.)

GENÇ ERKEK Düşündüğün gibi değil baba! Yemin ediyorum değil!

ADAM Öyleyse neden korkuyorsun gavat! (Sıkmaya devam eder.) Benim şerefimi iki paralık edeceksin. Bir ay daha sabredemez miydin deyyus! Uçkuruna hâkim olsaydın gelir miydi bunlar başına? Adam içine çıkacak halimiz mi kalır bundan böyle? Uçkuru gevşek aileye çıkaracaksın adımızı! Utanmaz arlanmaz! Sabırsızlığıyla hem kendini hem de bizi tehlikeye attın! Şanım şöhretim iki paralık olacak! Herkesin yaşamını tehlikeye atan bir aile olarak anılacağız sayende! İnsanlar bizden uzak duracak... Güvenmeyecekler bize! Dışlayacaklar!

GENÇ ERKEK Yapmadım diyorum baba!

GENÇ KADIN (Ağlamakta) Yapmadık baba! Korkulacak bir şey yapmadık!

(ADAM bir an durur... İleri gittiğinin farkındadır artık.)

KADIN (Oğlunu kocasının elinden alır.) Yapmadım diyor. Bırak onu...

(ADAM oğlunu bırakır. Bir süre dinlenip, sakinleşir.)

ADAM (Gene de kararlı) Öyleyse emin olmalıyız. Git ve çağır Ebe'yi... Haydi durma! Oyalanma! Çabuk!

KADIN Ne diyeyim?

ADAM (Susar, düşünüür bir süre.) "Gelinin durumundan kuşkulandık. Bir görmende yarar var... Emin olmak istiyoruz," dersin. Ama unutma biraz önce oldu sancı... Zaman yitirdiğimiz sanılmamalı!

(KADIN üzerine bir örtü alarak sessizce sokağa çıkar...)

GENÇ KADIN umarsız, sessizce ağlamakta...

Diğerleri endişeyle beklerken...)

PERDE

İKİNCİ BÖLÜM

II

(GENÇ KADIN kendi odamsı yerlerinde, üzülmüş ve endişeli oturmakta. GENÇ ERKEK karısına yakın oturmuş, düşünmekte. Sanki çözüm aramakta... YAŞLI KADIN yerinde oturarak, gözlerini kapıya dikmiş beklemekte... ADAM arada bir pencereden dışarıya bakarak evin içinde gezinmekte... YAŞLI ADAM uyumakta... Dış kapı açılır ve KADIN girer.)

ADAM Ne oldu?
 KADIN Söyledim.
 ADAM Ne dedi?
 KADIN Geliyor.
 ADAM Neden seninle gelmedi?
 KADIN Kolculara da haber vermesi gerekiyormuş...
 (KADIN, gelinin yanına geçer... Biraz duraksasa da, teselli etmek için saçlarını okşar gelinin...)
 GENÇ KADIN Geldi mi?
 KADIN Gelecek... Ben yokken oldu mu bişey?
 GENÇ KADIN Hayır!
 KADIN Korktuğumuz gelmesin başımıza.
 GENÇ KADIN İnşallah.
 KADIN Belki de doğum sancısı değildir.
 GENÇ KADIN İnşallah.
 KADIN Bana kızmadın değil mi?
 GENÇ KADIN Kızmaya hakkım var mı?
 KADIN Ne yapalım? Bir an önce haber vermek zorundaydık... Ben ya da bir başkası fark etmez... Biri gidip haber vermek zorundaydı...

GENÇ KADIN Biliyorum.

(Sımsıma.)

GENÇ KADIN Korkuyorum.

KADIN Elimizden bir şey gelmiyor ki!

GENÇ KADIN Çok korkuyorum...

(ADAM pencereden EBE'nin geldiğini görmüş olmalı ki telaşlanır ve KADIN'ın yanına gelir.)

ADAM Geliyorlar!

(KADIN'la ADAM kapıyı açarlar.)

KADIN Hoşgeldiniz!

ADAM Buyurun.

(Önce EBE arkasından da 1. KOLCU girer içeriye.)

EBE Hayırlı sabahlar.

1. KOLCU Gününüz aydın olsun.

ADAM Hayırlı sabahlar.

GENÇ ERKEK Sizin de.

KADIN Sana da.

YAŞLI KADIN Hoşgelmişsin yavrum.

(EBE, YAŞLI KADIN'ın elini öper.)

YAŞLI KADIN El öpenlerin çok olsun yavrum.

(GENÇ ERKEK de EBE'nin elini öper.)

EBE Sağ ol oğlum.

GENÇ ERKEK Sancı değil...

EBE İnşallah.

KADIN Bişey içer misiniz?

EBE Böyle durumlarda zaman önemlidir. Gecikmeyelim... Eğer... Korktuğumuz gibi bir durum yoksa kahvenizi içerim gitmeden...

KADIN İnşallah.

EBE İnşallah. Gelin nerede?

(KADIN önde, EBE arkasında yürürler.)

ADAM (1. KOLCU'ya) Ayakta kalma!

(1. KOLCU oturur. EBE, GENÇ KADIN'ın yanına gelir. Saçlarını okşar.)

EBE (KADIN'a) Sen çık!

(KADIN diğerlerinin yanına geçer.)

EBE Geçmiş olsun kızım.

GENÇ KADIN (Sesi titremekte) Sağ ol teyze.

EBE Önce konuşalım...

GENÇ KADIN Olur.

EBE Ama sorduklarımı doğru yanıtlayacaksın... Tamam mı?

GENÇ KADIN Tamam.

EBE Ne zaman girdiniz zifafa?

GENÇ KADIN Aralık'ın ortasında.

EBE Daha önce bir şey oldu mu aranızda? Hani, öpüşme falan. Belki bir cahillik edip biraz daha ileri gitmişseniz saklamamalısın benden.

GENÇ KADIN Saklamıyorum ki!

EBE Senin iyiliğin için soruyorum...

GENÇ KADIN Yemin ederim ki saklamıyorum.

(EBE parmaklarının yardımıyla sayar. Sonra yeniden sayar.)

GENÇ KADIN Çok korkuyorum teyze.

EBE Korkacak bir şey yok yavrum... Zamanda bir yanlışınız yok. Bu hesaba göre en az bir ay var doğumuna...

GENÇ KADIN İnşallah.

EBE Eğer şimdi doğum yapacak olsan ilk beraberliğinizin çok daha önce olması gerekirdi... (Yeniden hesaplar) Evet doğru... Ancak biliyorsun, yanlış hesap Bağdat'tan döner. Eğer benden saklamıyorsan bazı olanları, doğum sancısı değil çektiğin. (Kuşkuyla yüzüne bakar.)

GENÇ KADIN (Kuşkulandığını anlar.) Saklamıyorum... Yemin ediyorum doğru söylüyorum. Zaten ne zaman beraber olabilirdik ki? Ailelerimiz birbirimizi uzaktan görmemize bile izin vermediler. Değil ki baş başa kalmamıza izin versinler...

EBE Ateşle barut yan yana durur mu kızım?.. Hem yaşanmış çok acı bir olay varken...

GENÇ KADIN Ona da sen mi bakmıştın?

EBE Yok canım... Hem ben o kadar yaşlı mıyım? Çok önceden olmuş.. Babaannemlerin gençliğinde. Ama o günden beri hiç olmadı öyle bir olay... İnşallah bir daha da olmaz...

GENÇ KADIN İnşallah.

EBE Korkun geçti galiba.

GENÇ KADIN (Korkusu siirmekte ama gene de) Geçti.

EBE Geçsin... Zaten korkunun ecele faydası yoktur. Şimdi artık bakabiliriz. Tam emin olmak için... Yat! Olduğun yerde... Uzan uzan...

(GENÇ KADIN yan yatar.)

EBE Sırt üstü...

(GENÇ KADIN, başı seyircilere gelecek şekilde sırt üstü yatar.)

GENÇ KADIN Böyle mi?

EBE Evet. Bacaklarını karnına doğru çek... İkisini de.. Entarini de çek... Çok güzel..

(EBE, GENÇ KADIN'ın entarisini biraz daha ileriye atar..)

EBE Kaldır kıçını... Kaldır kaldır... (GENÇ KADIN'ın domunu çıkartır.) Aferiin... Korkacak bir şey yok.. (Eğilir, eliyle denetler. Karnını yoklar... Tekrar tekrar denetler... Kalkar.) Giyin.

(GENÇ KADIN giyinir, ayağa kalkıp ellerini önünde kenetleyerek bekler.)

EBE İlk sancı ne zaman oldu?

GENÇ KADIN (Yalan söylediği bellidir.) Size haber verilmeyen önce...

EBE (Kızar.) Sakın yalan söyleme! Ne zaman oldu? Bilmem gerek... Benim bilmem gerek... Başkaları bilmesin ama benim bilmem gerek! Demin de yalan söylemedin inşallah!

GENÇ KADIN Söylemedim.

EBE İlk sancıyı sordum...

GENÇ KADIN *(Duraksar)* Gün ışımadan...

EBE Sonra?

GENÇ KADIN Biraz geçmişti ki yeniden oldu...

EBE Sonra?

GENÇ KADIN Bir daha oldu...

EBE Sonra?

GENÇ KADIN Başka olmadı...

EBE *(Bir süre susar.)* Biliyorsun kızım, anneni iyi tanırım...

Yıllarca komşuluk ettik. Kuşkusuz çok üzüldüm. Ancak yargıcılara bildirmek zorundayım bu durumu. Bu hem kuralların, hem de toplum çıkarlarının gereğidir. *(Sesini daha da kısarak)* En son sancıdan söz et onlara... Anlaşıldı mı?

GENÇ KADIN Anladım.

EBE Yoksa evdekilerin başını da sokarsın belaya! Ha şunu da unutma hiç! Tanrıdan umut kesilmez! Belki de doğum sancısı değildir çektiğin.

GENÇ KADIN *(Çaresiz)* İnşallah! Annemle babam da gelecekler mi?

EBE Hayır! Kurallara aykırı çünkü...

GENÇ KADIN Hiç olmazsa annem çağrılrsa...

EBE İşin geleneğinde böyle bir şey yok... Yargılamalar bulunan evde yapılır. Bu işte duygusallığa asla izin vermezler...

(EBE sessizce diğerlerinin yanına geçer.)

ADAM Ne oldu?

EBE *(KADIN'a)* Elimi yıkayayım.

(KADIN kaynamakta olan sudan bir maşrapa alır, soğuk su ile ılıştırarak, mutfağımsı yerde, EBE'nin eline döker.)

KADIN Yoksa?

EBE *(Elini kurularken.)* Çok istiyordum ama, kismet değilmiş... İçemeyeceğim kahvenizi. Gücenmeyin bana.

Kural bu... Haber vermem gerekiyor... Ne diyeyim? Geçmiş olsun! *(1. KOLCU'ya)* Sen burada bekle!

(EBE yavaş yavaş çıkar... KADIN arkasından kapıyı kapatır. Herkes üzgün. YAŞLI ADAM uyumakta... GENÇ ERKEK karısının yanına geçer. GENÇ ERKEK'le GENÇ KADIN birbirlerine sarılırlar.)

YAŞLI ADAM *(Uyanır. Çevresine bakınır. Kaldığı yerden sürdürür konuşmasını.)* Ama bana sorarsanız farklıydı iş, ağabeyimin ölümü kendiliğinden olmadı. Onu öldürdüler! Acımasızca yok ettiler! *(Birden 1. KOLCU'yu görür.)* Siz kolcular! Siz!.. *(Elini 1. KOLCU'ya tehdit eder gibi uzatarak)* Siz öldürdünüz onu! Siz! Boğarak, hem de ellerinizle!.. Katiller!.. Katil kolcular! *(YAŞLI KADIN kocasını sessizce susturmaya çalışırken.)*

KARARMA

III

(Gergin bekleyiş sürmekte...)

Üstüne üstlük 1. KOLCU da YAŞLI ADAM'ın kendisine yönelik yaklaşımını anlamaya çalışmakta... YAŞLI ADAM susturulmuş ama gene de kızarak bakmakta arada bir

1. KOLCU'ya... ADAM da arada bir pencereden bakarak dolaşmakta içeride...)

ADAM Geliyorlar!

KADIN (YAŞLI KADIN'a) Yürüyebiliyorsun nasılsa... Sen de kalk... Saygıda kusur etmemiş oluruz böylece.

ADAM Uğraşma anamla!

YAŞLI ADAM Boğdular onu! Katiller! Katil kolcular!

YAŞLI KADIN Bunlar o kolcular değil. Karıştırıyorsun her şeyi...

YAŞLI ADAM Karıştırmıyorum... Biri buydu! Sensin biliyorum, sensin hain! Hain kolcu! Katil kolcu!

1. KOLCU (YAŞLI ADAM'a) Baba kimi boğmuşuz biz? Ben kimseyi boğmadım! (Diğerlerine) Ne diyor bu yahu!

ADAM (1. KOLCU'ya sessizce) Çok yaşlandı babam. Yıllar önce olan bir olayın şimdi gerçekleştiğini sanacak kadar yaşlandı... Kulak asma!

YAŞLI ADAM (Tempo tutar adeta) Katil kolcu! Katil kolcu! Katil kolcu!

1. KOLCU Çattık!

YAŞLI ADAM Katil kolcu! Katil kolcu!

1. KOLCU Ama bu böyle olmaz ki!

ADAM (Ben çözümlerim der gibi bakar 1. KOLCU'ya. Babasına döner.) Sus artık baba! Sus! (Diğerlerine) Geldiler. (YAŞLI ADAM kiiserek susar. YAŞLI KADIN dahil herkes kapıya yönelir. ADAM kapıyı açar.)

ADAM Buyurun.

KADIN Hoş geldiniz ...

YAŞLI KADIN Sefalar getirdiniz.

(Yargıcılar Kurulu Üyeleri, başta sırasıyla BAŞKAN, KADIN ÜYE, ERKEK ÜYE, EBE, arkalarından da 2. KOLCU girer içeriye.)

BAŞKAN Merhaba!

DİĞERLERİ (Oldukça saygılıdırlar.)

Merhaba!

Merhaba!

Buyurun!

Hoş gelmişsiniz.

YAŞLI ADAM (Karısına, 2. KOLCU'yu göstererek, diğerlerinin duymayacağı şekilde) İşte öbürü de bu!

(YAŞLI KADIN, ADAM'ın kızacağını işaretlerle anlatır YAŞLI ADAM'a.)

KADIN Nereye oturursunuz?

BAŞKAN (Evin içini kolaçan eder gözleriyle.) Şöyle yüksekçe bir yere oturalım... İşin gereği bu zira...

ADAM (Eliyle gösterir.) Şurası uygun mu?

(BAŞKAN diğer üyelere de bakar... Üyeler de başlarını sallayarak onay verirler.)

BAŞKAN Uygundur...

(BAŞKAN ve üyeler oturur. 1. KOLCU ve 2. KOLCU ayakta kapının yanında durmaktadırlar. YAŞLI ADAM, Yargıcılar Kurulu üyelerine ve kolculara dikkatle bakmaktadır.)

BAŞKAN Sehpayı getirin!

(ADAM ve KADIN sehpayı alıp BAŞKAN'ın önüne koyarlar.)

ADAM Başka bir isteğiniz var mı?

BAŞKAN Konuşurken ağzımız kuruyabilir. Biraz da su getirin bize! Yeterli sayıda da bardak olsun!

(KADIN bir sıralı su ve birkaç ağaç bardağı, sehpanın

üzerine koyar.)

BAŞKAN Sağ ol hanım kızım... Gelin nerede?

KADIN Gelsin mi?

BAŞKAN Hemen! Zaman yitirmeyelim.

KADIN *(Oğluna)* Ben çağırırım.

(KADIN içeriye yürür. GENÇ KADIN'ın gelmesini işaret eder. GENÇ KADIN gelirken...)

BAŞKAN Gelin olmadan hiçbir şey konuşulamaz mı?
(YAŞLI KADIN'a) Öyle değil mi?

YAŞLI KADIN! Doğru!

BAŞKAN Herkes oturabilir... Soru sorduklarımız gelip şurada ayakta yanıtlasınlar... Anlaşıldı mı?

DİĞERLERİ Anlaşıldı. Sağ ol.

BAŞKAN *(Diğer üyelere)* Başlayalım mı?

(Diğerleri başlarını sallayarak onay verir.)

YAŞLI ADAM *(Karısına sessizce)* Nihayet yargılayacaklar kolcuları!

(YAŞLI KADIN işaretle susmasını anlatmaya çalışır. Fazladan gelinin gününden önce doğum yapacak olmasından dolayı yargılanacağını sanki usta bir pantomimci gibi sessizce anlatır.)

YAŞLI ADAM Bizim gelini ha! Katiller!

YAŞLI KADIN Sus! *(Sessizce ikna eder kocasını.)*

BAŞKAN Buraya gelmezden önce su yalağına uğradık... Biliyorsunuz yalak, eriyen karla tam olarak dolduğunda tehlike biter. Ancak üzülerek gördük ki yalağın dolması için iki parmak kalınlığında bir boşluk kalmış. *(Eliyle de gösterir)* Yani bu demektir ki bugün, en geç yarın o boşluk da dolacak ve tehlike bitecek... İşte o zaman, kış başlangıcında gidenler, çoluk çocuklarıyla, un, şeker ve tuzlarıyla, sebze, et ve her türlü yiyecekleriyle gelecekler ve yaklaşık üç ay boyunca, yani ilk kar düşene kadar bizimle olacaklar... Düğünler, doğumlar, eğlenceler, şenlikler yaşayacağız... İlk kar

düştüğünde ise doğumu gerçekleştiren eşler ve diğerleri burayı terk edip gidecekler... Ta ki gelecek yaza kadar, burada kalanların öbür kışı rahatça geçirebilmeleri için çalışıp biriktirecekler gene... Sonra yeniden gelecekler... Yeniden gidecekler... İşte bizler bu döngü içinde beklemekteyken, biraz önce Ebe hanım bize geldi ve beklenmedik durumu anlattı.

(ERKEK ÜYE öksürme belirtileri gösterir... KADIN, alışkanlıkla bir yastık uzatır Üye'ye... ERKEK ÜYE yastığı yüzüne bastırarak öksürür sessizce... Boğazındaki gıcığtı da temizler... Yastığı yeniden uzatır KADIN'a...)

BAŞKAN Üzülerek açıklamak zorundayım ki, yaklaşık elli yıldır olmayan bir durumla karşılaştık. Gününden önce doğum gerçeği. Diğer üyeler gibi ben de çok üzgünüm... Ama yapacak bir şey yok... Kuralları uygulayacağız! Çünkü bu, diğer insanların can güvenliğini ilgilendiren bir durumdur... Şimdi daha fazla zaman yitirmeden işin gereğini yapalım... *(EBE'ye)* Ne zaman haber verdiler sana?

EBE *(Ayağa kalkar.)* Biraz önce..

BAŞKAN Evet... Sonra?

EBE Hemen gelip duruma baktım... Sonra da size haber verdim. Üzülerek belirtiyim ki gelin doğum yapacak...

BAŞKAN Emin misin?

EBE Kesinlikle.

BAŞKAN Yeniden bakabilirsin.

EBE Gerek yok... Çünkü bütün belirtiler bunu doğruluyor.

BAŞKAN Oturabilirsin. Siz! *(GENÇ ERKEK ve GENÇ KADIN ayağa kalkarlar)* Normal koşullarda doğumun gerçekleşmesi için bir aydan fazla bir zamana gereksiniminiz olduğunu belirledik... Oysa siz henüz tehlikeye geçmeden doğum yapacak konuma geçmişsiniz. Bunun diğer insanların yaşamlarını tehlikeye atan en

büyük suç olduğunu biliyorsunuz değil mi?

GENÇ ERKEK Biliyoruz...

GENÇ KADIN Biliyoruz...

GENÇ ERKEK Ama bu bizim suçumuz değil ki?

BAŞKAN O ne demek?

GENÇ ERKEK Hesabı büyüklerimiz yaptı. Şu gün olacak dediler... Ve o gün gerçekleşti zifaf... O geceye kadar karımı ancak uzaktan gösterdiler bana... Hiç bir zaman yan yana bile geledik...

ADAM Sayın Başkanım izin verirsiniz söz almak istiyorum..

BAŞKAN Fazla uzatmadan söyleyin...

ADAM Oğlum doğru söylüyor... Onların gününden önce bir araya gelmelerini hep engelledik..

KADIN El ele dokunmalarına bile izin vermedik...

BAŞKAN İzin almadan konuşmak yok ... Anlaşıldı mı?

KADIN Anlaşıldı Başkanım.

BAŞKAN Varsayalım ki herşey zamanında oldu.. Buradan nereye ulaşacağınızı anlamakta zorlanıyorum.

GENÇ ERKEK Bu bir erken doğum.

EBE (*Ayağa kalkar*) Evet başkanım... Bu bir erken doğumdur..

GENÇ ERKEK Yani suçlu değiliz biz...

(*Susma.*)

BAŞKAN Öyle ya da böyle ne fark eder ? Biz burada doğum erken miydi geç miydi, bunu tartışmıyoruz. Biz sonuca bakarız... Şu anda, yani tehlike geçmemişken karın doğum yapacak duruma gelmiş... Bizi ilgilendiren budur... Ancak kurallara aykırı olarak, zamanından önce bir birleşme söz konusuysa kuşkusuz bu da ilgilendirir bizi... Ama sonucu gene etkilemez. Şimdi burada yapılacak işlem bellidir... (*Sessizce diğer üyelerin de onayını alır*) Bu genç kadın zaman yitirilmeden tabuta konulacak, sonra da gömülecek toprağa! Bu

karara bizim de üzüldüğümüzü bilmeniz tesellimiz olacaktır..

GENÇ ERKEK Başkanım...

BAŞKAN Artık tartışılacak bir şey kalmadı... Çünkü bu genç kadın her an doğum yapabilir... Böyle bir sonucun da neler getireceğini yeniden anımsatmama bilmem gerek var mı? Bakın eğer ebenin doğumla ilgili bir itirazı varsa, kuşkusuz infaz beklemeye alınarak, durum tartışılabilir... (*EBE'ye*) Çünkü bu durumda itiraz hakkı olan tek kişi sizsiniz...Herhangi bir karşı görüşünüz var mı?

EBE Hayır başkanım...

BAŞKAN Kurallar zaman yitirilmeden uygulansın!

YAŞLI ADAM Bunlar kolcuları yargılamıyor!

(*ADAM ve YAŞLI KADIN, YAŞLI ADAM'a susmasını işaret eder.*)

GENÇ ERKEK Karım kendi ihmalimiz olmayan bir durumdan dolayı cezalandırılıyor... Neymiş, kurallar böyleymiş... Kaldı ki biz, kural dışı hiçbir şey yapmadık. Düğünümüz, zifafımız, her şeyimiz zamanında gerçekleşti...

BAŞKAN (*Kızır*) Ama bunları konuştuk evladım... Zaten ilk kez böyle bir karşı çıkmaya tanık oluyorum. Dışarıya giden vatan evlatlarının hemen iş gücü sahibi olmalarının nedenini anımsatmakta bilmem yarar var mı? Çünkü onlar, hiçbir şeye karşı çıkmıyorlar! Buradaki terbiyeli davranışlarını, geçici olarak kaldıkları yerlerde de sürdürüyorlar... Eğer bizim toplumumuzda huzursuzluk sözcüğü sözlüklerden kaldırıldıysa, bunun gerçek nedeninin kuralların kararlılıkla uygulanmasından kaynaklandığını unutmayalım! (*Kızır.*) Sen ne demek istiyorsun? Kuralları tartışalım da, bunca insan ölsün mü!

GENÇ ERKEK (*İyice duygusal*) Bunca insan ölmesin! Ama

benim karım da ölmesin!

BAŞKAN Üzüntünü anlıyorum delikanlı.. Biz de genç olduk... Biz de sevdik.. Ama diğer insanların yaşamları için özveride bulunmayı bilmek gerek...

GENÇ ERKEK *(Neredeyse ağlayacak)* Doğum dediğiniz ha deyince olmaz ki! Ne olur bekletin biraz daha...

BAŞKAN Böyle bir şey mümkün değil... Koca bir köy halkını tehlikeye atamam. Ya karın ya da diğer insanlar... Yani hepimiz... Bunun ortası yok! Herkesin yaşamını kurtaracak bir çözüm olsa neden uygulamayayım? *(Kararlı)* Hem de bir an önce infazın yapılması gerek.. Yani kurallar uygulanacak! Karın şimdi doğurmaya kalkarsa ne yapabiliriz? Karının doğum sırasında ataçağı bir çığlık bile tek başına yeterlidir! Ya doğacak bebeğin çığlıklarını ne yapacağız? Gelmez mi dağlar üstümüze o zaman? *(Birden sertleşir)* Eğer konuşmaya devam edersen senin için de aynı kararı vermek ve uygulamak zorunda kalabiliriz! Artık sus!

GENÇ ERKEK Başkanım.

BAŞKAN Uyarıyorum! Unutma! Söz gümüşse sükut altındır! Yüzyıllardır ilkemiz budur... *(Kolculara harekete geçmelerini işaret eder.)*

YAŞLI ADAM Bunlar kolcuları yargılamıyor! Katiller değil masumlar gömülecek!

BAŞKAN Bu ne diyor yahu?

YAŞLI ADAM Kardeşimi boğanları yargıla be adam!

BAŞKAN Ne diyorsun sen?

YAŞLI ADAM Katilleri yargıla be adam! Kışın sıkıyorsa onları yargıla! Ama yargılayamazsın! Çünkü onlar seni hemen boğar!

BAŞKAN *(Kolculara)* Bağlayın şunun ağzını da!

(1.KOLCU yanında getirdiği kocaman bir bezle adamın ağzını bağlamaya çalışırken...)

BAŞKAN Acele edin biraz!

YAŞLI ADAM *(Hem bağlatmamaya çalışır hem de)* Şimdi kardeşimi daha iyi anlıyorum... Onu çok iyi anlıyorum!

BAŞKAN *(2.KOLCU'ya)* Öbürünü de hazırlayın!

2.KOLCU Emredersiniz!

(2.KOLCU gelinin ağzını bağlamak için harekete geçer.)

BAŞKAN Şaşırttın beni delikanlı.. Ama gene de çektiğin acıya verip bağışlıyorum seni...

2. KOLCU *(GENÇ KADIN'ın ağzını ve arkadan da ellerini bağlamıştır.)* Tamam Başkanım...

BAŞKAN *(Eliyle gözlerini de bağlamasını işaret ederken.)* Eksik yapma işini!

(2. KOLCU , gözlerini de bağlar... Gelin titremektedir korkudan.)

BAŞKAN Tamam... *(Diğerlerine.)* Hiç kimse ayrılmayacak buradan! İş tamamlanana kadar hepiniz evde kalacaksınız... *(1. KOLCU'ya)* Yalnızca sen kalacaksın burada. *(Diğer üyeler.)* Haydi kalkın... Tanıklığımızı yapalım...

(BAŞKAN ve üyeler ayağa kalkarlar. 2. KOLCU, GENÇ KADIN'ı götürmeye çalışırken zorlanır. Çünkü gelin adam atmamakta direnmektedir... Hatta inleyerek gitmemek istediğini duyurmaya çalışmaktadır.)

BAŞKAN'ın uyarısı üzerine 2. KOLCU gelini adeta sürükleyerek kapıya yanaştırır. Arkalarından da BAŞKAN ve üyeler yavaş yavaş yürümektedirler... Diğerleri sessizce beklerken GENÇ ERKEK onlara fark ettirmeden kutuyu açmış mermiyi tüfeklerden birinin ağzına vermiştir.)

GENÇ ERKEK *(Tüfeği havaya doğrultur.)* Durun bakalım!

(Bir an herkes durur... Tam bir şaşkınlıktır yaşanan.)

BAŞKAN Ne yapmak istiyorsun evladım?

GENÇ ERKEK Durun dedim!

KADIN ÜYE Bu ne demek?

ERKEK ÜYE Ne yapıyor bu?

GENÇ ERKEK Tetiği çektirtmeyin bana!

BAŞKAN Olur mu böyle şey?

KADIN ÜYE Tetiği çekersen tüfek patlamaz mı?

ERKEK ÜYE Tüfek patladığında... Aman tanrım!

BAŞKAN Ama... Ama hepimiz ölürüz!

GENÇ ERKEK Evet... Ölürüz! Ya karım yaşayacak ya da hep birlikte gebereceğiz!

(Susma.)

ADAM İndir o silahı...

KADIN Bizi de mi öldürmek istiyorsun?

ADAM Hep birlikte ölmez miyiz?

GENÇ ERKEK Siz karışmayın baba.

ADAM Nasıl karışmayalım? Kendine gel oğlum..

GENÇ ERKEK Karım ölsün mü? Karımın ve doğacak çocuğumun yaşaması için elimden geleni yapmalıyım!

ADAM Ne yapabilirsin ki?

YAŞLI KADIN Hep birlikte öleceğiz!

KADIN Gençsin henüz... Sana kadın mı yok? Kaynak sensin... Çocuk, başka kadınlardan da olabilir...

YAŞLI KADIN Ana baba katili olacaksın!

YAŞLI ADAM Torunumla gurur duyuyorum!

GENÇ ERKEK Beni anlamıyorsunuz...! (BAŞKAN'a) Kimse kıpırdamasın! Geçin yerinize... Geçin dedim, geçin!

(BAŞKAN ve üyeler yerlerine geçerler.

2. KOLCU gelin'i, yeniden eski yerine getirir. Kocasının işaret etmesiyle de gözlerinin, ellerinin ve ağzının bağını çözer. Susma.)

BAŞKAN Ağzım kurudu... Su içebilir miyim?

GENÇ ERKEK İç!

(BAŞKAN su içer... Diğer üyeler de içerler.)

BAŞKAN Ne olacak şimdi?

KADIN ÜYE Neyi bekliyoruz?

GENÇ ERKEK (1. KOLCU'ya) Sen! Baba sen de... Gidip yalağa bakın! En son durum nedir görelim! Oyalanmayın!

(ADAM ve 2. KOLCU çıkar.)

YAŞLI ADAM Kolcuları da yargılayalım!

(YAŞLI KADIN kocasını susturur.

Herkes öylece beklemekte... Özellikle BAŞKAN ve üyeler hem korku hem de büyük bir şaşkınlık yaşamaktadır.

ADAM ve 1. KOLCU gelir.)

ADAM Bir parmak!..

1. KOLCU Evet bir parmak.

GENÇ ERKEK Zaten sancısı tutmadı bir daha... Belki de yanıldı Ebe! Doğum sancısı değil bu... Ama sabırsızlığınız yüzünden az kalsın benim karım ölecekti... Bakın görüyorsunuz... Sancı falan var mı ortada?

BAŞKAN Neler söylüyorsun evladım? Ebe yalan mı söylüyor? Hadi biz neyse! Annen, baban... Hepsi ölecek! Acımıyor musun onlara?

(Birden GENÇ KADIN acıyla kıvrılmaya başlar.)

BAŞKAN Aman tanrım!

EBE Doğuracak bu kadın!

GENÇ ERKEK (1. KOLCU'ya) Ağzını bağla!

(1. KOLCU gelinin ağzını bağlar.)

GENÇ ERKEK İçeriye götür...

(1. KOLCU, GENÇ KADIN'ı içeriye götürürken, YAŞLI ADAM ellerini sessizce çırparak sevinç gösterilerinde bulunmaktadır.)

GENÇ ERKEK (EBE'ye) Geç... Anne sen de yardım et...

EBE (KADIN'a) Bir leğenle sıcak su getir! Çabuk!

GENÇ ERKEK Çabuk anne!.

BAŞKAN (Delişet içinde..) Ya bebeğin çılgılığı!

KADIN ÜYE (Delişetle) Çılgınlıklar!

BAŞKAN Hepimiz öleceğiz!

KADIN ÜYE Öleceğiz!

ERKEK ÜYE Öleceğiz!

YAŞLI ADAM Ben zaten ölmeye geldim... Fark etmez.

Şimdi kardeşimi daha iyi anlıyorum... Ölmeden önce ben de bağırarak istiyordum... Bağırarak istiyordum!
Hemen şimdi!

YAŞLI KADIN Sakın ha! Sakın öyle bir şey yapma!

ADAM Ben senin oğlunum baba!

KADIN Sonumuz geldi galiba.

ADAM Benim ölümüne de neden olacaksın! (Eliyle babasının ağzını kapatır.)

KADIN (Oğluna) Seni ben büyüttüm.. Ölümüne aracı olarsın diye mi büyüttüm? Sütümü ve emeğimi helal etmem sana!...

GENÇ ERKEK Susun!

(EBE, 1. KOLCU'ya dışarıya çıkmasını işaret eder.

1. KOLCU diğerlerinin yanına gelir. 2. KOLCU, GENÇ ERKEK'e doğru hissettirmeden yaklaşmaktadır. Tam koluna sarılmak üzereyken GENÇ ERKEK fark eder ve tüfeğin dipçiğiyle vurarak devirir 2. KOLCU'yu.)

GENÇ ERKEK Sakın ha! Bir daha sakın deneme!..

YAŞLI ADAM Aslan torunum benim!

BAŞKAN (1. KOLCU'ya) Salak!

GENÇ ERKEK Anlaşıldı mı?

2. KOLCU Anlaşıldı.

(İçerde Gelin, başı izleyicilere gelmek üzere yatırılmıştır. Doğum sessizce gerçekleştirilmektedir... EBE, KADIN'a işaretlerle, ne yapması gerektiğini anlatmaktadır bir yandan da...)

KADIN ÜYE (Korkarak.) Ama... Bebeğin ağzını kapalı tutmak gerekir hep... Çünkü arka arkaya atacak çığlıkları...

BAŞKAN Yalak dolana kadar tutmaları gerekir bebeğin ağzını...

(Gelin'in inlemeleri artmıştır. Inlemeler boğuk ve derinden duyulmaktadır. Gelinin inlemeleri birden durur. EBE ağzını tutarak bebeği kaldırır eliyle. Bebek, EBE'nin elinden leğene kayar... İnanılmaz bir çığlıktır bebekten duyulan... Kulakları sağır eden bu kahkaha gibi çığlıklar arka arkaya siirerken EBE yeniden yakalar bebeği...

Tam bir sessizlik...

Çığlıkların yankısı duyulur...

Gene sessizlik...

Herkes korkuyla çığın gümbürtüsünü beklemekte... Bir yandan da dua etmektedir bazıları... Çığ düşeceğine dair hiçbir belirti yoktur.)

BAŞKAN Düşmedi!

KADIN ÜYE Düşmeyecek galiba.

ERKEK ÜYE İnşallah!

GENÇ ERKEK Susun!

(Bir siire daha susma.)

YAŞLI ADAM (Karısının engellemesine rağmen, elinden kurtulur, GENÇ ERKEK'in elindeki tüfeği alıp kapıyı açar. Müthiş bir nara patlatır.)

Heeeeeeeeyt!

(Bir siire sonra naranın yankısı duyulur.

Bu kez tüfeği de ateşler.

Yankısı duyulur.

Endişeli bekleyiş yerini sevinç gösterilerine bırakır...

Dışarıdan duyulan silah seslerine davul zurna sesleri eşlik etmeye başlarken...)

PERDE

4 Ağustos 2001, Sarıgerme-Ortaca.

